ԻՍ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5656 — ՕԳՈՍՏՈՍ 28/10 ԵՊՏԵՄԲԵՐ 1904 — ՇԱԲԱԹ — 28 ՀԷՄԱԶԻԼ ԱԽԷՐ 1322 — ԻՍ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5656

درعلیه ده‌علطه ده‌ «آره‌وك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈՒԼԻՍ, Գալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ԻԶՄԻՐ

Պատուական տեղի հանդամանքը զոր Իզմիրի Գաւառ. Վարչութիւնը տալ կ'ուզէ նորընծայ Առաջնորդ Դուրեան Սրբազանի, կրնանք ըսել թէ քիչ մը սուղի նման առաջնորդարանի անուէրին։ Գաւառ. Վարչութիւնը, 200 ոսկիի յուսեւսմ մը ըրեր է վարժարաններու տարեկան պիւտճէին վրայ՝ օրան վախ ու վատայժ վիճակը ասկէ առաջ ունքան լոգուածներ տուն տուաւ, եւ որուն բարւոքման համար դարման չմնաց որ չտաւաղարկուէր։

Ի՛նչ որ է, դրամը ծովը չի նետուիր վերջապէս, առաջնորդարանի անուէրը կրնայ մխիթարուիլ մտածելով թէ համայնքին ամէն կարօտ հատատաւութեանց օգտին համար միայն այդ նոր լուրը կը դրուի իր ոչ նուազ վախ ու վատայժ վիճակին։

Դպրոցը՝ Իզմիրի ազգ. հատատաւութեանց բարիան է, եւ կամ ժամանակէ մը ի վեր այդպէս դարձած էր, ու ժողովուրդին դուկներուն կրթութեան ծառայելէ ուրեւ, կորգ մը յաւակնութիւններու եւ չահադիտութեանց առիւ բաց կը մնար իր արձակ ապարէզ։ Տեսուչ, դասատու, Ուսումնական Խորհուրդ մէկ կ'ելլային, եւ այնչափ սրբասով կ'աշխատէին որ տարուան վերջը՝ իրենց ձեռք բերած անհամար, անթուելի արդիւնքներուն առիւ չփոթած կը մնային՝ եւ մինչեւ որ անոնցմէ այս կամ այն մասը հրապարակաւ ցուցադրելու արշաւմ մը տային՝ արձակուրդը վրայ կը հասնէր եւ ամէն մարդ բան մը չասած՝ դպրոցները կը գոցուէին։ Կրթութեան համար ծախսուած ահագին գումարներէն, տեսչի, ուսուցիչներուն, Ուսումնական Խորհուրդին եւ ասոնցմէ սրիչ խել մը մարդոց պուչուչներէն ծնած ոչնչութիւնը Ալփիրաի մէկ քրոնիկին հմայքովը կը մոռցուէր, եւ յաջորդ տարին՝ կրկին այդ ամէնը՝ տեսուչ, Ուսումնական Խորհուրդ եւ ուսուցիչ մէկեղ կուգային, միշտ միեւնոյն նշանակելի արդիւնքը տալու համար։

Իզմիրի Առաջնորդարանը վարչական ծանրաբաղուկ եւ բազմապանիկ գործեր չունի. իր գլխաւոր հոգը ազգ. կալուածներու պահպանման, հատատաւութեանց մատակարարութեան եւ վարժարանները լուսաւորութեան գործն է միայն։ Առաջնորդ մը որ կրցու դպրոցները չենցնել եւ անոնց բարոյական մակարդակը բարձրացնել, կատարեալ բարիք մը կը դառնայ Վիճակին համար։

Ինչպէս կը տեսնուի, կարելի չէ պաշտօնին դիրքն ու պահանջները իրարու հետ համեմատութեան դնել։ Բայց կ'երեւայ թէ արտաքուստ երեւցող այդ դիւրաբարութեան տակ՝ բարոյական չատ մը անընկճելի դժուարութիւններ կան։ Այլապէս, բնաւ չպիտի կրնայինք մեկնաբանութիւն մը տալ այն անյաջողութեանց՝ որոնց ենթարկուեցան Իզմիրի մէջ կէս դարէ ի վեր նստող եկող Առաջնորդներն ու Պատ. Փոխանորդները, սկսեալ Մելքիսեդեկ Սրբազանէն մինչեւ արդի Պարիզեցի Փոխանորդը։ Ինչպէս որ Մելքիսեդեկ Սրբազանի բարձր դիրքն ու արժանիքը արդելք չեղան կատաղի եւ անհեթեթ տանջութեան տարկայ դառնալուն, այնպէս ալ Դանիէլ վարդապետ, հակառակ աշխարհի ամէնէն խաղաղասէր մարդոցմէն մէկը ըլլալուն, չկրցաւ հակառակութիւնները եւ թշնամանքի հեռու պահել իր անձը։

Հիմա որ Դուրեան Սրբազանի ընտրութիւնը հաստատուած է վերջնականապէս, չատեր անսասդ կը նկատեն անոր վերապահուած ապագան, եւ չեն վարանիր ըսելու թէ Իզմիրցիք՝ առաջին օրերու փայլուն եւ ակնապարար ընդունելութենէն վերջ կրկին իրենց նախնի արամադրութեանց պիտի դառնան, եւ մաս մը Առաջնորդէն երես չդնելով. մաս մը իր խօսքը ջուլեցնել ուզած միջոցին Առաջնորդը իրեն դէմ արդելք տեսնելով. մաս մը իր յաւակնութիւններն ու պահանջումները չգոհացուած զանելով պիտի միանան իրեն դէմ. եւ զինքը պիտի պարտաւորեն թեմին գործերը լքելով իրենց հակառակութեամբ զբաղիլ։ Այդպէս չեն երեւիր Մելքիսեդեկ Սրբազանի, որ իր երկու տարուան Առաջնորդութեանց օրով ալ ունէր իր անձին շուրջը դարձող խնդիրներով զբաղեցուցած՝ քան թեմին զարգացման ու բարգաւաճման ձգտող ձեռնարկներով։

Պարիզարարարանի շրջանակներու եւ խմբագրատան մէջ, տարբեր բան մը չըսուիր այս պահուս Իզմիրի առաջնորդութեան մասին։ Դուրեան Սրբազանը սիրող ամէն մարդ անհանգստութիւն կը յայտնէ՝ մտածելով որ եթէ Իզմիրցիք տակաւին Մելքիսեդեկ Սրբազանի ժամանակուան Իզմիրցիներն են, Դուրեան Սրբազանի բոլոր յատկութիւններն ու ազնիւ ոգին չպիտի զորեն զիրենք գոհ թողու։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

«ՏՕՆ ԺՈՒՌԱՆ»Ի ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պարոնայք Արամ, Տիրան եւ Գէորգ մտերիմ ընկերներ են։ Դիւրամարսութեան համար Արամ եւ իր ընտանիքը Մեծ-Կղզի գացած են, Տիրան՝ Պէօյիւքտէրէ, իսկ Գէորգ՝ Բերա կը մնայ։

Գէորգի Բերա մնալը Նիւթական անձուկ վիճակի մը հետեւանք չէ, այլ չատերու՝ ոչ Կղզիներէն եւ ոչ ալ Վոսֆորէն։

Կիրակի մը, Արամ ու Տիրան, Գէորգի կողմէ եղած հրաւէրով, Բերա իջած են, գիշերը թատրոն երթալու համար։ Իրիկուան դէմ, երեք ընկերներ Բերթիշանի պարտէզը նստած, կը դիտեն երկսեռ խուռն բազմութիւնը եւ կը խօսին de choses et d'autres։ Արամ յանկարծ խօսակցութեան նիւթը փոխելով կ'ըսէ.

—Զվրանաս, Գէորգ, եթէ այսօր Մեծ-Կղզի partie de plaisir մը ըրած ըլլայինք, անտարակոյս շա՛տ աւելի պիտի կարենայինք զուարճանալ։

Տիրան (կ'աւելցնէ). — Եւ կամ Պէօյիւքտէրէի ջուրերը...

Գեորգ.—Այդ քարերը վրաս չեմ առներ. եւրեք պիտի չփոխեմ գաղափարս. դուն, Արամ, Կղզի կ'ուզես խենթ կ'ըլլաս, իսկ դուն Տիրան Վոսֆորը բերնէդ չես ձգեր, առանց բանաւոր եւ համոզիչ պատճառի, par pur caprice. Նայեցէք սա՝ բաղմութիւնը, եղեմ մըն է հոս, նոյն իսկ ամառը։

Արամ.—Բայց high-life ը իր «բացակայութեամբ կը փայլի» ինչպէս պիտի ըսէր moderne գրող մը։ Ընկերութեան բարձր դասակարգը կա՛մ մեր կղզիները եկած է եւ կամ Վոսֆորի գեղաւուրճ ափունց վրայ կը գտնուի։

Գեորգ.— Շիտակը կ'ուզո՞ս, Արամ, Կղզին հիւանդանոց մըն է. առողջ մարդ մը իսկ առաւօտեան մինչեւ իրիկուն, հիւանդ տեսնելով կը հիւանդանայ ի վերջոյ։

Արամ.— Կղզի՛ն հիւանդանո՛ց... հիւանդանոցը Բերա՛ն է, հոս կը հիւանդանան եւ Կղզի ապաքինելու կուգան. ապաքինարան ըսել կ'ուզես դուցէ...

Գեորգ.— Հիւանդանոց եւ ապաքինարան միեւնոյն բաներ են, ինչպէս blanc bonnet եւ bonet blanc։ Մէջէ հիւանդներու ժամադրավայրը եղեւիններու անառուները չե՞ն եւ թէ առողջներն ալ հոն պիտի չերթա՞ն faute de mieux։ այս մասին անառանելի է մանաւանդ Հալաքի։

Արամ. — Հիւանդանոց եւ ապաքինարան երբեք չեն նմանիր blanc bonnet եւ bonet blanc ի։ Ինչ սարբերութիւն որ կայ օրինակի համար, bon homme եւ homme bon։ մէջերնիս չեն նաեւ հիւանդանոցի եւ ապաքինարանի համար։

Տիրան (ընդմիջելով). — Ձիւդ է թէ կղզիները զբօսավայրի կողմէ աղքատ են, բոլորի եւ Անթիկանի գրեթէ տեղ մը չունին, Հալաքի Զամփման մը ունի, իսկ Բրինքիբօ թէեւ քանի մը պալատի վայրեր ունի, բայց առանց մէջի չկայ հատ մը որ հաւասարի Պէօյիւքտէրէի ջուրերուն. ա՜հ, անոնք իրարմէ աւելի գերազանց են։

Գեորգ.— կ'ընդունիմ թէ Պէօյիւքտէրէի ջուրերը հրաշալի են, բայց տակիա պատճառ մը չէ որ 3–4 ամիս Պէօյիւքտէրէ բնակելու դատապարտուիմ. կունամ երբեմն կիրակիները երթալ եւ իրիկուան վերադառնալ, կամ թէ հոն մնալ, բարեբախտաբար նիւթական կարողութիւն չունիմ, ապա թէ ոչ Բերան սիրելուս պատճառը տակիա պիտի կարէիր։

Տիրան.—(Գաւաթ մը ջուր ձեռքը).— Այս ի՞նչ ջուր է. կարծես մանաւորապէս առաքուցած են. ուր են մեր համեղ եւ պաղպաղուն ջուրերը. նորէն կ'ըսեմ՝ անենման են անմման։

Գեորգ (հանանութեան չարժում մը ընելով). — Այդ պարագան կ'ընդունիմ Պէօյիւքտէրէի համար (բառերը չեղանելով), բայց Կղզիներն ալ ջուր չունին... Մալթիբէէն կամ Նաքաճքէքէն ջուր պիտի գայ եւ մեր insulaire ները պիտի խմեն։

Արամ (պարտուած քիչ մը).—Միայն Կղզիները չեն որ ջուրի կողմէ կարօտութիւն կը քաշեն, ուրիշ շատ մը գիւղեր, ջուր չունին. ասիէ ի՞նչ կ'ելլէ։ qui a de l'argent. a de pirouette. ա՛վ որ ցնծալ ուզածը կը գտնե՛։

Գեորգ. — Ըսել է թէ Կղզիները իրենց արժանիքը վրայ ասին։ Նախ կ'ընդունիս թէ Կղզիները զբօսավայրի կողմէ աղքատ են, երկրորդ թէ ջուր չկայ։ Հիմա անցինք ուրիշ կէտի մը. օրական երկու ժամ երթալ, երկու ժամ ալ դառնալ, c'est du temps perdu. եւ հոս այդ ժամանակամիջոցին ի՞նչ ըներ... դուն ալ ինծի պէս գիտես թէ time is money! ասկէ զատ օրը տասը դրուշի չափ ալ ճամբու ծախք տալ, է՛հ քիչ բան չէ, ամիսը 300 դրուշ կ'ընէ... գրագրի մը մասկանը։

Արամ.—Երեք հարիւր դրուշնց գրագիր մը թա՛ղ Բերա մնայ, կ'ընդունիմ, բայց ա՛ղ Գեորգ էֆ.ի նման դերքի տէր մէկ մը ընտանիքը։ Դալով օրական 3–4 ժամ երթեւեկութեան, անիկա թէ՛ մասնաւոր հանգիստ մը ունի եւ թէ մարդ մաքուր օդ կը ծծէ։ Բժիշկներուն հարցուր այս փոքր ճամբորդութեան առողջապահական օգտակարութիւնը։

Գեորգ.—Կ'երեւի թէ ա՛ղ դուք ալ եւ համոզուելու դիտաւորութիւն ունիք։ A propos, գիտե՞ք թէ Նէմօ եւ Աղեքս. Փանսեան կարծեաց փոխանակութիւն մը ունեցան այս մասին Սթամպուլի սինակներուն մէջ։ Եւ կատարելապէս համաձայնեցան եւ պատասխան նէմոյին, եւ իրեն հետ կ'ըսեմ.

«En finissant, un mot encore
Et le lecteur, enfin, saura
Qu'entre telle île ou le Bosphore
Mon cœur choisit pour sûr...Péra»

Արամ.—Այս տողերը սուսգիւ հիանալի են. կարծեմ ներելի է ինծի Աղեքսանդր Փանսեանի հետ պատասխանել.

«Me permets-tu que, sur ce point,
Mon humble avis du tien diffère?
Car, en été, je ne vois point
Ce qu'à Péra l'on pourrait faire!»

Տիրան.—Բարեկամներ, ե՛ս ալ լսեր ներէն բան մը ըսեմ եւ վերջացնենք. De gustibus et coloribus non disputandum. ճաշակներու եւ գոյներու վրայ պէտք չէ վիճաբանիլ։

ՊԱԱԿ ԱՆՈՒՐՋ

ԴՊՐՈՑԸ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԻՆՉ ԴԵՐ ԿՐ ԿԱՏԱՐԻ

Շատախօս հարցուած է թէ նախնական դպրոցը ընկերային ի՞նչ դեր կը կատարէ։ Ոմանք կ'ըսեն թէ վնասակար արդիւնք մը առաջ կը բերէ, քանի որ տղաքը կը չեղնեցնէ իրենց ծնողքներու կիրառման արհեստներէն, մանաւանդ երբ անոնք հողագործ են։ Այսպէս գրասենեակի գործերու հետամուտ կ'ելլեն այդ տղաք, դատապարտելով կէս անօթի մնալու, դատարկներ ելլալու։ Ուրիշներ ալ կը պաշտպանեն դպրոցը։ Բայց այդ օդային հակաճառութիւնները մեծ բան մը չեն ապացուցաներ։ Միայն սա կը հաստատեն թէ առաջինները կուսակից են պարտադրիչ կրթութեան, իսկ վերջինները՝ հակառակորդ։

Մերթ կը հարցնեն տղոց թէ ի՞նչ ապագայի հետեւիլ կ'ուզեն դպրոցէն ելլելնուն։ Ու որուան պատասխաններուն վրայ կը հիմնուին։ Իբր թէ ըստ բաւականի լուսաբանուած պատասխաններ ելլային ատանք ու անպատճառ անկեղծ ազամ տգրուած։ Ճշմարիտ ա՛յ մէկն է եւ ոչ ալ միւսը։ Տղան կը պատասխանէ խելքին փչածը, կամ թէ չատ ճարտար, նպատաւոր պատասխանով մը կ'ուզէ լուսդոյն գաղափար մը կազմել ալ իր մասին։ Պարտի համալսարանին մէջ ընկերաբանութեան բրոֆէսէօր Պ. Բօլ Լաբի կը փորձէ քիչ մը լոյս սփռել այս մութին խնդրին վրայ, հանճարեղ ու զգուշաւոր մեթոտ մը կիրարկելով։ Դոր կը բացարէ ու արդիւնքներն ալ կը պարզէ Ռրվիւ Սիանթիֆիքի մէջ։

Այդ մեթոտով կը կայանայ մէկ դպրոց ուսումնասիրելու մէջ։ Ակներեւ է թէ այդ մեթոտով կարելի չէ ընդարձակ եզրակացութեանց յանգիլ։ Պ. Լաբի կանխաւ ընթերցողին իմաց կուտայ այդ պարագան։ Բայց եզրակացութեան անձուկ սահմանը կը փոխարինուի բաղդատական ճշգրտութեամբ մը։ Եթէ երբեք Պ. Լաբի հետեւողներ գտնուին, եթէ երբեք գտնուին բանիմաց դաստիարակներ, քաղաքապետարանի քարտուղարներ, որոնք նմանօրինակ վիճակագրութիւններ պատրաստեն զանազան կէտերու վրայ, այնպիսի տեղերու մէջ, որ իրարու չեն նմանիր ա՛յ ֆիզիքապէս, ա՛յ անտեսապէս եւ ոչ ալ բարոյապէս, թերեւս կարելի ըլլայ օրին մէկը կարծիք յայտնել անոնց վրայ։ Պիտի տարակէր. եթէ երբեք դպրոցը գէշ ազդեցութիւն մը ունի, մինչեւ այն տանն պիտի չարունակէ իր այդ ազդեցութիւնը։ Ակներեւ է տակիա։ Բայց այս պահուս խնդիրը չի դառնար դպրոցին ընկերական դերը որակելուն վրայ, այլ ճանչնալ դայն։ Չեմ կարծեր որ, այդ դերը ճանչնալու համար Պ. Լաբիի ի գործ դրած միջոցին ուելի խզճմտամ ու ապահով միջոց մը գտնուի։

Մասնաւոր անձնական պարագաներու շնորհիւ Պ. Լաբի կրցած է չատ մանրակրկիտ ու խզճմտամ քննութիւն մը կատարել էրի (Մարն) հանրային դպրոցին մէջ։ Ուզած է գիտնալ թէ ի՞նչ եղած են 1872էն մինչեւ 1893 դպրոցէն ելլողները։ 1904ին, այդ աշակերտները չափահաս եղած, զինուորական ծառայութիւնն կատարած ու վերջնական արհեստ մը ընտրած են։ 1872–1898՝ Էրի դպրոցէն ելած են 722 աղաք։ Պ. Լաբի մանրամասնօրէն գիտէ այդ 722 աղոց պատմութիւնը, մինչեւ 1904 թուականը։ Մնացեալներուն զբաղումներն ալ գիտէ։ Այսպէս բաղդատական ցուցակներ կը չինէ, մեծապէս չահեկան ինքնին, որոնց իմաստը պիտի պարզենք։

Այդ ցուցակները կը հաստատեն թէ այլասերակութիւնը—էյ, չարամեան պատրատուղներուն մայրաքաղաքն է — 1872–1893՝ աւելի ինչպէս կրան թէ չահած։ Դպրոցի հակառակորդներուն ձեռքը օգտաւէտ փաստ մըն է ասիկա։ Բայց կը տեսնուի իրենց կարծիքին մէջ։ Եթէ անոնք չբաւականանան խառն թիւ մը կարդալով, այլ փորձեն մեկնաբանիլ մը ալ անոր, այն ատեն պիտի տեսնեն որ դպրոցը չէ յանցաւորը, այլ անհասկանալի տագնապը։ Դպրոցը միայն ի վիճակի կը դնէ աղան ընտրութիւն մը ընելու ձեռնհասն ու գրասենեակի զբաղմանց միջեւ։ Մնաց որ, այդ զբաղումները յաճախ ապրուստ ճարելու միջոց մը եղած են աղքատ ընտանիքներու աղոց համար, մինչեւ որ գինուորական ծառայութեան ատենը գայ ու իր կոչումը փնտրէ։ Ժողովուրդի աղաք քանի մը տարի կը մնան հարկաւոր թեան, բարոյականութեան, քաղաքապետութեան պաշտօնարանի մը մէջ, ինչպէս ուրիշներ քալէժը կը մնան մինչեւ չորանին ուտարելը, թէեւ ոչ մէկ ապարէզի չեն պատրաստուիր եւ այս պատճառաւ սարսափած չեն ուսումնին ուտարելու։ Հոս կը սահմանափակուի դպրոցին ընկերական ազդեցութիւնը, լիլեալ դպրոցին մէջ, որչեալ ժամանակամիջոցի մը։ Քիչ մը ուշադրելով, կը հանդիպինք ամէնէն հակառակ ընտանիքներու աղոց։ Բաղդատաբար անփափաղ եղող թիւի մը համաձայն, այն երեսարդները որոնք դպրոցէն ելլելնուն քաղաքաց-երեսուն տարի յետոյ հանրային պաշտօններ կը վարեն, այդ բանը կը պարծին դպրոցին, լաւ աշխատած ըլլալուն։ Զրկուսում առած ու ամենաբարձր ատիճանները ձեռք ձգած են, իրենց ծնողքներէն աւելի լաւ դիրքերու տիրանալով։ Հոս կանգ կ'առնէ ընկերարանը ու կ'եզրակացնէ. «Դպրոցը երբեմն կը յաջողի խզել ցանցին հիւսուած քները, որուն մէջ կաշկանդուած էին մարդկային ճակատագիրները՝ անտեսական պայմաններու պատճառաւ»։

Նաեւ կ'եզրակացնէ թէ դպրոցը բաւարարութեամբ մը բան չէ, թէեւ մեծ ազդեցութիւն մը չունենայ։ Ու յետոյ սա խորհրդածութիւնը կ'ընէ թէ աւելի մեծ դեր մը չպիտի կատարէ դպրոցը։ Եթէ երբեք հիմակուընէ աւելի դիտակից կերպով չպատրաստ աղաքը, կեանքի պայքարին մէջ յաջողելու համար։ Մարդկային ընկերութիւնը միթէ չի՞ կրնար օգտուիլ այն իմացականութիւններէն զոր դպրոցը կ'արթնցնէ։ Պ. Լաբի թուանշաններ առաջ կը բերէ։ Էրի դպրոցը յաճախած 772 աղոց մէջ 40 լուսգոյն աշակերտներ ելած են. այս վերջիններէն 8–9ը միայն իրենց ծնողքներէն աւելի աղէկ դիրք մը գրաւած են. 1½ը միայն կրցած են շարունակել իրենց ուսումը, որոնց 8ը Էրի կրթութիւնարանու շնորհիւ։ Իր ընկերներուն չափ բանիմաց ու աշխատասէր եղող ուրիշ աշակերտ մը, որ ուսուցչի կամ ճարտարագէտի վկայական առած է, հիմա գիւղի չիւղ կը խցէ գինեվաճառի մը նկուղներուն մէջ։ Մասնաւորական ուժի կարուստ մը չէ՞ ասիկա։ Մնաց որ, ընկերական տեսակէտին առընթեր կայ տնտեսական տեսակէտը։ Ի՞նչ միջոց ունինք գիտնալու թէ ա՞վ աւելի երջանիկ է, զատական ապարէզի մը հետեւողը թէ չիշերուն բերանը եղողը։ Բայց ասիկա շատ հեռաւոր պիտի տանէր մեզ։

Թարգմ. (Թան) Զ. ՆԵՄՃԼԵ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

ՆԱԽՆԻ ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

Եգիպտոս.—Աստղնագործութեան է՛ն վաղնջուց նմոյշները՝ եգիպտական յիշատակարաններով պահուած են, որոնք եւ զերեզքները ոսկի ու արծաթ բանուած եւ ալլազան գոյներով դրուագուած հանդիսական լաթեր հագնող անձեր կը ցուցադրեն։ Եղէկիել ու Եսայի, Աստուածաշունչին մէջ, կը դրուատեն «Եգիպտացէն բերուած աստղնագործ նուրբ կտաւը»։

Փռիւգացիներ ու Եբրայեցիներ.— Սուրբ գիրքերուն համաձայն, աստղնագործութիւնը կը սկսի առաջին կնկիին հետ։ Սղոմանի առաջը՝ «Նոնաղարդ ցանցակերպ հիւսուածքներով պճնուած էր»։ Կարելի է դնա յիշել ուրիշ հատուածներ, ուր ակներեւութիւն եղած է աստղնագործ նկարներով դրուագուած կերպասներու։ Արեւելքի նախաւոր ժողովուրդներէն Փռիւգացիները է՛ն ճարտար աստղնագործները ըլլալ կը թուին։ Օրիւս Փռիւգացին, երկար տարի, աստղնագործութեան համանիշ սեպուած է։

Յունաստան.—Հին տաճարները, Յունական քով, աստղնագործութիւնը յաւէտ բարձր պատիւի մէջ մնաց։ Մինչեւ՝ Լարպեռը սեպուած էր այս ընտանի ու ընծիր արուեստին։ Իլիականին մէջ, աստղնագործութեամբ գեղազարդուած նրբակերտ հանդերձներու նկարագրութիւններ կը վխատ. մէջերը գտնուած նմոյշները քիչ՝ այլ վայելչագեղ են։

Հռոմ.—Երբ յարաբերութիւնները կը յաճախուին Յոյներու եւ Փռիւգ Ասիայի հետ, այն ատեն Լատինները քով լրջիկ կը սասնայ աստղնագործութիւնը, որուն ծաւալումը, ինչպէս բոլոր պերճանքի արուեստներուն ալ, կայսրերու ժամանակ, անհնարելի կէտի մը հասաւ։ Իբր օրինակ յիշենք ճոխ նկարագրականները այն հագուստներու, որոնց կը հանդիպէ Վիրգիլ՝ Եէնեկանին մէջ, կամ այն գուվասանքը, զոր կ'ընէ Փէթրոն Թրիմալգիոնի գերդիի համար, որ գեղեցկապէս կը ցուցադրէր ամբողջ արարողութիւնը մը։

Միջին դար.—Կիներու վերապահուած աստղնագործութեան աշխատութիւնները, հակառակ բարբարութեան շրջանին, վայրկեան մը անգամ չընդհատուեցաւ։ Նմոյշներ գտնուած են սքանչելիական է՛ն հիւսուածք քանդակագործութիւններուն մէջն իսկ։ Սակայն Անգլիա չատ բարձր պատիւի մը մէջ պահեց այդ արուեստը։ Անգլիական Օրիւսը, երկար տարի, օտարներու գրամանքը չարժեց։ Սուրբ Տիւնսթան, անձամբ, օրինակներ կը գծէր տիկիններուն։ Իսաբեա լը Բոնֆիէսօրի կինը՝ Էսիթ, ըստ ժամանակագրութեան, «Ուշադիր կրնար չինել տարողով»։ Ֆրանսայի մէջ յաւէտ անմոռաց պատճառ են լիլեատակը Ֆարտարատի, Ռոպէրթ Թագաւորի կ'ապէ՝ Բոնթանսի, Թարի լուսգոյն գործաւորուհին՝ Պէրթի, Շառլ Շաւի մօր՝ Պավիէրսի Յուլիթին, վերջապէս Մաթիլտ Թագուհին։ որու կը վերագրուի Պայէօի համանուագորգը։ Արդէն բոլոր կիները կ'ասեղնագործէին։ Իւրաքանչիւր մենաստանի մէջ ընտիր գործարաններ կային։ Միայն ծաղիկներ ու տերեւներ չէին արտադրեր, այլ տեսարաններ ալ, մինչեւ անգամ կենդանագիրներ։

ԱՐԴԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԵՏՆԵՐԸ

ԺԴ. ու ԺԵ. դարեր.—Ասեղնագործներու Ընկերութիւնը, Ֆլանսայի մէջ, ԺԴ. դարու վերջերը հաստատուեցաւ։ Ուսուցական կատարելագործութեան ու նրբութեան տեսակէտով։

Բայց Հանրի երեւակայութիւնը աւելի առաջ կ'երթար։ Կ'ենթադրէր որ հարստութիւններ պարունակէ ան, թերեւս սքանչելի շաքարեղէններ, որոնցմէ ճաշակած էր, նոյն ինքն մօրը կողմէ գրրացին խարերէն հանուած ու իրեն տրուած։

Ակներեւօրէն, այդ դիւթական արկղիկն դուրս ելած էին շաքարեղէնները, անուշեղէնները, որոնք այնքան յանկուցիչ յիշատակ մը ձգած էին փոքրիկ Հանրիի մտքին մէջ։

Փարձութիւնը չատ զօրաւոր էր։ Նոյն իսկ հրեշտակ մը, պայմանաւ որ երկրային համադամներ ճաշակած ըլլար, այդ պիտի հրապուրի մը առջեւ տեղի պիտի տար։

Հանրի դնաց սթառ մը փնտռեց, ու վիզը բրցնելու ատիճան, բարձրացաւ սթառին վրայ, արկղիկին հասնելու համար։ Հազիւ վեց տարեկան էր ան ատեն։

Օրին մէկը, մանկական տարիքին յատուկ հետաքրքրութեամբ մը, յանդգնած էր իր մօրը գաղտնի բանալ եւ արկղիկ մը դուրս հանել։

Այդ արկղիկը, ընկալանիք, տրուեստական փափկութեամբ շինուած, կատարդութեան ճշմարիտ հրաշակերտ մըն էր։

Երկար տարեն, փոքր աղուն աչքերը հրապուրուած էին այդ արկղիկին հանդէպ։ Բանիցս, մօրը դեմքը ծանրախոհ ու խիստ արտայայտութիւնն մը առած էր իր անդգաստութիւնը պախարակելուն առթիւ, մինչ ուրիշ ամէն պարագաներու մէջ ինքն գեղեցիկ ու ժպտուն դէմք մը ցոյց կուտար ան։

Այդ օրը, տիկին Կիւրոն իր զաւակին վրայ հսկողութիւն չընելը բանեց։ Անզգուշութեամբ, գեղեցիկ բաց ձգած էր, եւ մէկեղի դարակին վրայ, կէս-մթութեան մէջ, արկղիկը աւելի հրապուրիչ կ'երեւար քան թէ արձակ լոյսին առջեւ։

Ինչ կրնար բովանդակել թանկագին արկղիկը։ Արդարեւ, թանկագին էր արտաքին կատարելագործութեան ու նրբութեան տեսակէտով։

Բայց Հանրիի երեւակայութիւնը աւելի առաջ կ'երթար։ Կ'ենթադրէր որ հարստութիւններ պարունակէ ան, թերեւս սքանչելի շաքարեղէններ, որոնցմէ ճաշակած էր, նոյն ինքն մօրը կողմէ գրրացին խարերէն հանուած ու իրեն տրուած։

Ակներեւօրէն, այդ դիւթական արկղիկն դուրս ելած էին շաքարեղէնները, անուշեղէնները, որոնք այնքան յանկուցիչ յիշատակ մը ձգած էին փոքրիկ Հանրիի մտքին մէջ։

Փարձութիւնը չատ զօրաւոր էր։ Նոյն իսկ հրեշտակ մը, պայմանաւ որ երկրային համադամներ ճաշակած ըլլար, այդ պիտի հրապուրի մը առջեւ տեղի պիտի տար։

Հանրի դնաց սթառ մը փնտռեց, ու վիզը բրցնելու ատիճան, բարձրացաւ սթառին վրայ, արկղիկին հասնելու համար։ Հազիւ վեց տարեկան էր ան ատեն։

(Շարունակելի)

Իւրաքանչիւր վարպետ՝ ալկերա մը միայն կրնար պահել։ Ուրիշ ալկերա մը՝ ալկերաւորութիւնը։ Այս խիստ կանոնը՝ ասեղնագործութեան արուեստին անկումը արգիլեց։ Ա՛յլ դար, ազնուատոհմ տիկինները, իրենց սիրական ժամանցի պահերուն, ասեղնագործութիւնը մշակեցին։ Ապա ասկերցւոյն պատուական օրիորդներու։ Իրենց ալկերաւորներու թիւին վրայ կը պարծէին։

ԺԶ. դար.—Մայր ատիճանին հասած կը թուի, այս դարուն մէջ «Պալլասի Արուեստը», որուն կը նուիրէ Ռենար՝ առ մը ու հովուերգ մը։ Բաթէրին ալ Մեծարի եղանակն հրաշքով մը այս արուեստին կը նուիրուի, իր շուրջը խմբելով գեղեցկադէզներու ճաշարան մը, որուն մէջ նշանաւոր էր Վենսիկիի Վէնոիօլը։ Սոսր միջոցով վենետիկեան ասեղնագործութիւնը Գոնսա մտաւ։ Բաթէրին ա՛Արակոն, 1501ին, սպանիական ասեղնագործութեան ճաշակը տրդէն Ֆրանսա բերած էր։

ԺԷ. դար.—Հանրի Դ. ֆրանսական ասեղնագործութիւնը բարձր դիրքի մը հասցնելու համար, մեծապէս նպաստեց, պարտասելով հոգուսագիտ ասնկերու պարէզ մը՝ արուեստագէտներուն նոր օրինակներ հոլովելու համար։ կասեցաւ ա՛Օռլէան սարը կը հետեւի Պլուայի մէջ։ Մաղարէն ու, իրմէ հետ, Լաւի ԺԴ. չատ կը գնահատեն այս պերճանքի արուեստը, որուն կը նուիրուի Մարի Թէրեզ Թագուհին։ Տիկին Մէնթէնոն, Սէն-Սիրի մէջ գործարան մը կը բանայ, որ մեծ հռչակ կը բերէ իր անունին։

ԺԸ. Դար.—Հանդերձագործութեան ճաշակը վառ կը մնայ ոլորքան տանն որ գեղարուեստին կ'ունենայ ճոխ հանդերձներու նարգեւաւորութիւնը։ Իշխանուհիները եռանդով փարած էին սարը։ Մարի Անթուանէթ կը թալլարէ իր տիկինները, որ տարքի ելլեն, երբ ինքը գործարան մտնէ։ Սոփիա, Լիլիպատիթի հետ, ամբողջ գորգ մը կը պատրաստէ, Թիւլերիի համար։ Լրիվմարդիկ անգամ, ինչպէս Ռիւքէն որ Ֆրանքֆօրտ ու տրբայ ա՛Անթուաքէ, կը պարծենային թէ, իրենք, ասեղնագործութեան մէջ, կիներուն չափ հարատար են։ Հոյս ու Օրօ ենթասպարները՝ իրենց համար բանջաններ կ'ասեղնագործէին։ Բոլոր զինուորները, զօրանցներու մէջ, առանկ գործերու կ'զբաղէին։

ԺԹ. Դար.—Ասեղնագործութիւնը, այսօր, ա՛լ միայն գոյութիւն ունի կիսատնիւի մէջ, որ կը ծառայէ ճերմակեղէնները պիտակելու, Մարսիլիոյ բանուածներուն մէջ, որ մարմարի վրայ կը գործադրէ (emboutie), հանգուցաղարդերու եւ կիսաշղթայիկներու մէջ, զորս տիկինները կ'ասեղնագործեն։ Զինեն եկած օրինակներու նման։ Սակայն, այսօր, ձեռք բերուած են en blanc բուսած բոլոր ասեղնագործութիւնները՝ ճարտարարուեստ մեքենաներու շնորհիւ, որոնց առաջինը շինուեցաւ 1821ին։ Պէտք է լիլել նաեւ վերջին հիզ։ զոր ըրին, գունաւոր մետաքսներով զարդարելու համար սեղանի ճերմակեղէնը։

Թարգմ. Մ. ԻՍՊԻՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՀԱՍԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ճակատամարտին եւրոպացիները կը հանգչին.—Հանդարտութիւն.—Կարծիքը Բեղերսպուրկի մէջ.—Բուրոքաթին զօրավարին ծրագիրը։

Բարիզ 6 սեպտ.— Հանդարտութիւն մը, կ'ըսէ Մարսեն, կը յաջորդէ երկաթի եւ կրակի այն փոթորիկին որ տասերկու օր տեւեց Մանչուրիոյն եւ Հայ-Զէնկին Եէն-Թայ տանող կիրճերը։ Մանր ծանր կը մարին ճարտնական ռումբերուն եւ նոյն իսկ Ռուսերուն կողմէ Լիաօ-Եանկի մէջ առաջ բերուած հրդեհներուն վերջին բոցերը։ Հեռագիրները երկուքն համար ապվեան ոչ եւ է իրարու թիւն չեն ծանուցներ եւ Բեղերսպուրգի մէջ դէմքերը նոքին կը պոյտռանան։ Մարսեն սակայն կը չարունակէ.— «Պէտք է խոստովանիլ թէ Բուրոքաթին զօրավարը, իր ծրագրին գործադրութեանը մէջ, սարսափելի կոբվամուութիւն ցոյց կուտայ, անոյշք խուսուիլն մը, առանց մտածելու թէ Մանչուրիոյն Արեւելքի մէջ եղած հանելի կարածներու զրոյցը սարսուռ կը պատճառէ Արեւմուտքի մէջ, նաեւ միտքերու մէջ զոյացած տարուբերքը զոր առաջ կը բերէ ազատութեան մը երեւոյթը։ Բայլ ու գալ եռ կը քաշուի, անոյնն կարս սա պատուաելով թէ նոմիին։ Դի ազնակ ան պոյտրինովմը կը զսէ թանկագին պարարներ եւ ամբարանկաղ մը որ միլիոնատր բալ իներ տրժած է. սակայն կ'ազատ իր բանկը, որ թշնամին կողմէ չրջապատած կը կարծուէր, կը կենդրոնացնէ զայն. դէպ ի հիւսիս դէպ ի Մուքէն կը տանի զայն, ուրկի հեռուն ալ պիտի տոնէնդրէ, մինչեւ նախատեսած այն տեղը, ուր եւրոպական Ռուսիայէն բերուած զինուորներ պիտի հնդապակեն իր այծերը եւ թալ պիտի տան յաղթական յարձակողականի մը սկսելու իր կարգին։ Պատերազմի այդ դարձանալի մարդը, այդ կենսալի եռ քաշուելով փոքրի կ'արժանայ, ինչպէս երբեմն ուրիշ հրամանատարներ դարձիներ կը սառանային, յանդուգն յաղթանակներ տանելով։ Ասոր համար է որ Ռուսիայ մէջ ծանոթապիր գեղեցիկ օդ ցոյց կուտայ։» Ա՛սակի այդ մասին Մարքեն հետեւեալ հեռագիրը սատցած է Բեղերսպուրգի իր թղթակցէն՝ սեպտ. 5 թուականով.

«Վերջին օրերու անձկութենէն յետոյ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ Բեղերսպուրգի մէջ։ Զինուորական լրջանակները, որոնց վստահութիւն ներշնչած են վերջին հեռագիրները, պազարեմբ այնպէս կը նկատեն թէ Բուրոքաթին զօրավարը պիտի կրնայ առանց սասնարելու կատարել իր նահանջը դէպ ի Մուքէն, վասն զի երկու հակառակորդները յոգնած են այլ եւս։ Մուքէնի, ինչպէս նաեւ Թաքիոյի հեռագիրները, այդ տեսակէտով մրահաղոյն ցոյց կուտան պատերազմիկներուն յոգնած ըլլալը։ Բանի մը օր առաջ հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Լիմիէվիչ զօրավարին զինուորներուն մեծ մասը փաթթով պիտի հանի զինուորական զրծողութեանց դաշտը։ Այդ լուրը թէեւ սայդ կրնայ ըլլալ, եւ որ ուրիշ կողմէ չհաստատուեցաւ, իր յաջեկանութիւնը կորնցուցած ըլլալ կ'երեւայ հիմա։ Բուրոքաթին զօրավարը, արդարեւ, ալ եւս վառնդի մէջ չէ։ Ճաբոնները, հաւատարիմ իրենց ընդհանուր ռազմավարութեան, Լիաօ-Եանկի մէջ ռուսական դիրքերը գրաւելէ ետքը, մինչեւ վերջը առաջ չարին իրենց ճիգը։ հաստատուեցան լեռնոտ բանակեցողին մէջ, տիրանալով անոր եւ վերջնական արամադրութիւններ ձեռք առնելով։ Հմնկէ ալ պիտի մեկնին, ինչպէս ըրին Բայրիկնկէն, Թա-Զէ-Ռիսայէն եւ Հայ-Զէնկէն, վերսկսելու ճակատամարտ մը որ միշտ վերջնական ըլլալու երեւոյթը ունի, եւ որ սակայն, տոգոն կարուսաներէ ետքը, միայն կը յաջողի Բուրոքաթին զօրավարը ետ մղելու դէպ ի պարէնաւորման կեդրոնը, առանց խանգարելու ծանօթ ծրագրի մը գործադրութիւնը։ Ռուսական մամուլը՝ Մանչուրիոյ կացութիւնը կը ներկայացնէ, առանց խանդավառութեան եւ առանց դառնութեան խօսելու։ Այս իրիկուն հասած հեռագիրներէն տակաւին տեղեկութիւն մը չեմ, բայց սա յայտնի է թէ կարեւոր բան մը չկայ։ Դէպ ի հիւսիս նահանջը ուրկի պիտի չեկուտի։ Զի կարծուիր որ Բուրոքաթին զօրավարը ուշանայ Մուքէնի մէջ։ այդ տեղը չի կրնար իրեն պատիւ բերելիք ընդդիմութիւն մը ընել. ուստի կը լրեմ Պ. Բլէվէի այն յայտարարութիւնները զոր ինծի ըրաւ՝ մինչեւ Խարպին նահանջելու անհրաժեշտ պէտքին վրայ. սակայն դեռ այդ կէտին հասած չենք»։

ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ ԼԻԱՕ-ԵԱՆԿԻ ՇՈՒՐՋԸ

Ճաբոնցիներուն յարձակումները.—Ռումբերու պայթումը.—Եէն-Թայի մէջ.—Զինուորական գործողութիւնները։

Բա իզ 6 սեպտ.— Թաղ Լիաօ-Եանկէն հետեւեալ հեռագիրը սատցած է սեպտ. 3 թուականով, որ Մուքէնի ճամբով դիտուած եւ յայտնած է.

«Օգոստ. 31էն սեպտ. 1ի գիշերը Լիաօ-Եանկի մէջ Ճաբոնները կատարեցին կատաղի յարձակում մը՝ հարաւային դիրքերուն վրայ՝ ալ եւ ձախ կողմերը այն սարին, որուն վրայ կը գտնուի։ Պատնէշ մը գրաւեցաւ սուրիներով կատարուած յարձակումով մը։ Ճաբոնական դիակները կոյտեր կազմած էին։ Օգոստոս 31ին Ռուսերուն կորուստը դրեթէ հինգ հազար հոգի հասաւ։ Ինչ մը զարմացում պատճառեց ռուսական դիրքերուն տակէն գիծին թաղուելը։ Ամէնէն աւելի արգելք եր Բուրոքի զօրավարին չարժումներուն որ արդէն Թայ-Ցէ-Հոյի հիւսիսային կողմը անցած էր։ Ցարձակումը կատարեց Օքտ. զօրավարին բանակը, որ առանձին կ'ուզէր կատարել գրաւումը։ Սկսա. 1ի առաւն հանդարտութիւն կը տիրէր. Թնդանոթի ձայն չէր լսուեր Երկաթուղիի կայարանը պարպուեցաւ առանց ճակատամարտ։ Կէսօրին պլէնին էր, որ լեցուած էր ամիրք լանախարդներով. լանկարծ լիսուն մէթր հեռուն ռումբ մը պայթեցաւ, յետոյ երկրորդ մը եւ յետոյ երրորդ մը։ Ամբոխը զարհուրեցաւ. երկաթուղիին վրայ հիւանդանոցի ծառայող վագոններ կային, քանի մը հոդիներ մնան եւ գթութեան քոյր մը վիրաւորուեցաւ։ Ուսնապի տակն ամէն ոք իր պարտականները հեւալն թողնելով կը փախչէր։ Սարսին դասակարգի Զինուցիներ կը կողոպտէին ինչ որ կը գտնէին։ Խոշորները ալ պիտիէն չարքանաները կ'իրարոչէին։ Կարարանն պաշտօնատները ինքնաշարժ կանգնեցին իրենց պարարեւութիւնը։ Կառավարները կանոնաւոր կերպով մեկնեցան։ Ժամ Շին Եէն-Թայ կ'ուղեւորեցի, ուր որդեն ճակատամարտը սկսած է Բուրոքի զօրավարին հետ։ Ի բրկանը ամբողջ Ճաբոնները ոմբակոծեցին Լիաօ-Եանկի փոքր բերդերը։ Հետեւակները յարձակում մը փորձեցին, բայց սեպտ. 2ին եւ մղուեցան։ արձակդէնները միայն թողելով միւս ամրոցներուն առջեւ։ Ամբողջ երկու զօրաբաժիններ կատարեցին յարձակումը թիւ 4 ու 5 ամրոցներուն վրայ, երկաթուղիին քիչ մը ալ կողմը։ Երկու օրէն խոստացեցայ պատերազմի հետ, որոնք ենթարկուած էին ադ յարձակումին։ Ըսին թէ Ճաբոնները այդքան կատաղութիւն ցոյց տուած չէին, կը ճչէին եւ կը նետուէին երկաթէ թելերուն մէջ, թակարդներու մէջ իյնալով։ Ճաբոնցիներու ուժգնութիւնը կը խորհուէր՝ ռուսական յամառութեան դէմ։ Ճաբոնական ռումբերը քանդեցին կամարը եւ տաղաւարները, բայց բանակեցը եւ կամրը Խոլին չէնքերը անվնաս մնացին։ Ռուսերուն կորուստը ահագին է. իսկ Ճաբոնները՝ անոնցմէ աւելի։ Պատերազմիներու քանակութեանը հետեւանքով պատերազմը անարկու կատարած մը կ'ելլայ։ Եէն-Թայի կայարանէն տասը քիլոմէթր դէպ ի հարաւային արեւելք. Բուրոքաթին զօրավարը ռուսական զորամասերուն սուսերի մասին հետ, կը պատերազմի Բուրոքի դէմ, որուն զինուորները խիստ ցաւագին ճակատ մը կը կազմեն։ Ճաբոնները կը գրաւեն վերջին բարձունքները։ Ռուսերը դալուէն կրակ կը՝ենեն։ Ժամ 3ին ածուներու հանքին մօտ տեղի հրացանագրութիւն մը տեղաս. այդ տեղը Ճաբոնները նախ գրաւեցին, եւ յետոյ թաղուցին։ Ռուսական թնդանոթները ոմբակոծեցին բարձունքները։ Ճաբոնները չառ չպատասխանեցին. իրկուան մօտ արդէն կը կարծուէր թէ կը նահանջեն։ Ռուսական զօրագունդ մը, ձախ թեւին վրայ, երկաթուղիին մօտ հանդիպա առած տանն, յանկարծակի յարձակում մը կրեց Ճաբոններուն կողմէ որոնք բաւական մօտեցած էին. գիշերային հրացանագրութիւն մը սկսաւ ձախ թեւին վրայ, ուր Ռուսերը հասած էին սեպտ. 3ին առաւօտ։ Դէպ ի Եէն-Թայ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։ Բուրոքի զօրավարը դէպ ի Լիաօ-Եանկ քաշուեցաւ։ Թնդանօձգութիւնը դադրեցաւ։ Ժամ 10ին»։

ՃԱՊՈՆՆԵՐՈՒՆ ԾԱՐԶԱԿՈՂԱԿԱՆԸ

Եէն-Թայի հիւսիսային կողմը.—Բուրոքաթինի զօրավարին հեռագիրը.—Վրդովիչ լուրեր.—Ռուսերուն կուրուսը.—Ճաքոնի մէջ։

Բեղերսպուրկ 6 սեպտ.—Բուրոքաթին զօրավարը Եէն-Թայէն երկուսնամեայ հեռագիր կը հեռագրէ.— «Մեր զինուորներուն նահանջը, սեպտ. 4ի գիշերը Թայ-Ցէ-Ռէի ոլ եղերքին վրայ, կանոնաւորութեամբ կ'ուտրար։ Մեր վերջապահները կեցուցին թշնամին անկարեւոր փորձերը՝ մեզ հալածելու համար։ Սեպտ. 4ին Ճաքոնները զրաւցուին իրենց դիրքերը մեր ձախ կողմն դէմ, Եէն-Թայի հանքերէն տարածուելով դէպ ի հիւսիս։ Պէնզիզոյի ու Մուքէնի ուղղութեամբ տեսնուեցան Ճաքոններ որոնք Թայ-Ցէ-Ռէ գետին ալ եղերքը կ'ուզեցին Պէնզիզոյի արեւմտեան կողմը։ Սեպտ. 4ին Ճաքոնները նաեւ անցան ալ եղերքը Լիաօ-Եանկի կողմէն ու չրջականները։»

— Զոյց կայ թէ Բուրոքաթին զօրավարին վերջապահները գրեթէ փճացած են, թնդանօթները մեծ վտանգի մէջ են եւ Բուրոքաթին զօրավարը պաշարուելու վտանգի մէջ կը գտնուի։

Սիկ-Միկ-Թիկն.—Հոս զոյց եկաւ թէ Բուրոքաթին զօրավարին բանակին ընտրեալ մասին նահանջի գիծը կտրուեր է։ Բաղխթիւ ռուս զինուորներ Մուքէնի հարաւային արեւելեան կողմը գտած են՝ մինչեւ Թաքինկան, Ճաքոնական յարձակումներուն դիմադրելու։ Թիկ վերջը հասած լուրի մը նայելով՝ Ռուսերուն նահանջը կը չարունակէ եւ յառաջապահները Ձիկիթէն կը գտնուին։ Սիր-Միր-Թանկ Մուքէնի հիւսիսային արեւմտեան կողմն է։

Բեղերսպուրկ.— Ռուսերոյ ընդհանուր սպայակոյտին մէջ կ'ըսուի թէ Ճաքոնները հիմա որ եւ է դիրք չեն գրաւեր երկաթուղիին վրայ՝ ռուսական բանակին հիւսիսային կողմը։ Լիաօ-Եանկի ճակատամարտներուն մէջ 16,000 հոգի կ'ենթադրուի Ռուսերուն կորուստը։

— Ընդհանուր սպայակոյտը կը յայտարարէ թէ Բուրոքաթին զօրավարը խոյզ թնդանոթներ թողած է, բայց ասոնց թիւը երկու հարիւրէն չատ վար է։

Թոքիօ.—Այսօր Ճաքոնի ընդհանուր սպայակոյտ պաշտօնական լուրեր սատցաւ Լիաօ-Եանկի ճակատամարտին վերաբերեմամբ, բայց այն առնն միայն պիտի հրապարակ հանուի երբ կարելի ըլլայ ընդարձակ տեղեկագրութիւն մը հրատարակել։ Սա միայն յայտնի է թէ Ռուրոքաթին զօրավարը, վերջապահներու կատաղի ճակատամարտ մը եղաք, յաղթեր է եւ քաշուիլ ռուսական բանակին սուսար, մասվը։ Մեռեալներուն մէջ կան պատերազմական նախարարին որդին՝ աղեղակալ Թէրանչի եւ Ցուքաչիմա։ Մուքէի զօրավարներուն որդիներ։ Կը կարծուի թէ հիմա Մուքէնի մէջ միայն պիտի դիմադրէ Ճաքոններու յառաջացումին, թէեւ քաղաքին հարաւային կողմը չատ յարմար չէ պաշտպանութեան։ Թէբանի ու Ֆարքուչիմա զօրավարները, այս իրիկուն, սեղան մը տուին ի պատիւ Ճաքոնական յաղթութեան։ Հրատիրեալներուն մէջ կային կայսերական իշխաններ, նախարարները եւ զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Ճաքոնական բանակը.— Հիւանդութիւններ.— Երեւակայական պատարում.— Պատարներ։

Լոնտոն 9 սեպտ.— Զէ-Ֆուէն հեռաւորեալը կը հեռագրեն Տէյլի Քրոնիքիի.— «Թանչքը եւ Թիֆոն ճարակած են Բորթ-Արթուրի առնու գտնուող Ճաքոնական բանակին մէջ։ Նուսանդիսանի պաշարումը այնքան թալ է որ ռուսական պահակազօրքերը առաջ ուսելիք կը սատանան, որով անոթի մեռնելու վտանգին մէջ չեն։ Ռումմարերներու խնդիրը սակայն էական կարեւորութիւն մը ունի Ռուսերուն համար։ Ճաքոնները կը սպասին որ ռուսական նաւատորմիղը նոքէն ելլը մը կատարէ։ Հաւանական է որ Ճաքոնները Մուքէնի մէջ ձմեռեն»։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Պալթիկի ճաւաբաժինը.— Մեկնումը.— Կայսեր այցելութիւնը.— Կարեւոր նուեր մը։

Բարիզ. 6 սեպտ.— Բեղերսպուրկէն հետեւեալը կը հեռագրեն.— «Պալթիկի ռուսական նաւատորմիղը ամէն պատրաստութիւն կը տեսնէ վերջնականապէս ուրբը օրէն մեկնելու համար։ Օրեկ եւ ասրիշ երկու յաջորդականը Բրեստիզատ պիտի մնան։ Նաւատորմիղը նոյն Այժ պիտի հանդիպի. յետոյ ամբան պիտի չարունակէ դէպ ի Ծայրագոյն Արեւելք։ Եթէ մինչեւ այն տանն Բորթ-Արթուր ճարտնները ձեռքը ինկած ըլլայ, նաւատորմիղը Լիպաօ պիտի դառնայ։

—Նայրը, մայր կայսրուհին, Միչէլ Ալեքսանդրովիչ, Ալեքսի Ալեքսանդրովիչ ու Ալեքսանդր-Միխայիլովիչ մեծ դուքսերուն եւ Քրէնիթ մեծ դքսուհիին հետ, երեկ Բրանչթաս գնաց. հանկէ մտան Օլեկ յաջորդակը. յետոյ այցելեց Օրեկ զրահաւորը. ապա Ալեքսանդրա զրօսանաւով նաւատորմիղին մէջ աչքէ անցուց վեց զրահաւորները եւ հինգ յաջորդակները։ Նաւաստիները մեծ խանդավառութեամբ ողջունեցին կայսրը։

—Օրլով-Տավիսով կոմսը, որ պատերազմին սկիզբը երկու հարիւր հազար բալալի նուէրած էր ռուսական նաւատորմին համար, նոքէն այդքան գումար մը նուիրեց։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՆԱՀԱՆՋԸ

ՆՈՐ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ

Բեղերսպուրկ, 9 սեպտ.— Մուքէնէն հետեւեալ կը հեռագրեն.— Ռուսական բանակը իր թնդանօթներովը կանոնաւորապէս ետ կը քաշուի միլ։ Ռուսերուն ճարտար չարժումներուն չնորհիւ Ճաքոնները չկրցան յաջողիլ Բուրոքաթին զօրավարին նահանջի գիծը կարելու համար իրենց ըրած ձեռնարկը։ Ռուսերուն վերջապահները Ճաքոնները հեռու կը պահեն ռուսական բանակին սուսար մասէն։ Այսօր Շաքէի կողմը ճակատամարտ մը կատարուեցաւ Ճ բռներուն եւ ռուսական այն զօրախումբին միջեւ որ ռուսական բանակին ետեւի կողմը կը պաշպանէ։

Թոքիօ.— Ռուսական զինուորներուն մէկ մասը Իսկիւլիսա կը գտնուի։

Եէն-Թաք.— Ճաքոնական բանակին յառաջապահները Մուքէնի հարաւային արեւելեան կողմէն քան մղն հեռուն տեղ մը ժամանեցին։ Հոն չատ մը ընդհարումներ կը կատարուին։

Բեղերսպուրկ.—Բուրոքաթին զօրավարը կը հեռագրէ կայսեր թէ ռուսական մարդոյ բանակը Մուքէնէ ժամանած է։

Թոքիօ.—Ճաքոնական բանակին ալ թեւը, անցեալ կիրակի, հեռապէրեր է Ռուսերուն։

—Ճաքոնները գրաւած են երկաթուղիի գիծը՝ Եէն-Թայի կայարանէն մինչեւ ածուխի հանքերը։

Լոնտոն — Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճաքոնի զինուորական խորհուրդը, գնահատելով Բուրոքաթին զօրավարին նահանջի չարժումը, խստասիրտներ է Բուրոքաթին զօրավարին ճարտարութիւնը եւ ուղղութեան մասին ունեցած հմտութիւնը։

— Ռիւթէր հեռագիր մը ստացած է թէ ռուսական բանակին սուսար մասը. երկուշաբթի օրը. Մուքէնի արեւելեան կողմի բարձունքներուն վրայ յարձակելով. դէպ ի հիւսիս յառաջացեր է։ Ճամբաները ուրուան ըլլալով՝ վերջապահները մեծ դժուարութեամբ կը յառաջանան։

Բեղերսպուրկ.— Մօտերս հարիւր հազարէ աւելի ռուս զինուորներ պիտի զրկուին պատերազմի դաշտը։

Բարիզ.—Հաստատելով որ Մուքէնն պաշպանութեան յարմար վայր մը չէ, ռուս զինուորները դէպ ի Թիէլինկ կը դրկուին՝ մասամբ երկաթուղիով եւ մասամբ ալ ուրիշ միջոցներով։ (Թիէլինկ ալ Մուքէնի հիւսիսային կողմը կը գտնուի՝ Բարիզի չափ)։ Այդ տեղը ամբոցներ չինուած ըլլալով Բուրոքաթին զօրավարը պիտի կրնայ բաւական ընդդիմութիւն մը կատարել։

ԲՈՒՐՈՔԱԹԻՆ ԶՕՐԱՎԱՐԸ

ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԱԾ

Լոնտոն.—Թոքիոյէն կը ծանուցանեն թէ Բուրոքաթին զօրավարը վիրաւորուած է Լիաօ-Եանկի վերջին ճակատամարտին։

ՇԹԱՐԼԻՊԵՐԿ ԶՕՐԱՎԱՐԸ

Վիեննա.— Շթաբլիպերկ զօրավարը, տէն վառնդ ալ ալ առնելով, ընդհանուր չարժման մասնակցեցաւ բանակին գլխաւոր մասովը եւ չինական հողը չմնալով, բանակին մնացաւ։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Լոնտոն.— Նիու-Զուանկէն կը հեռագրեն թէ Լիաօ-Եանկի մէջ յաղթական հանդիսացող Ճաքոնական բանակին մէկ մասը Բորթ-Արթուր պիտի զրկուի եւ թէ Բորթ-Արթուրի վրայ ընդհանուր յարձակում մը պիտի կատարուի։

— Վերջերս Բորթ-Արթուրի վրայ կատարուած յարձակում մը առնն ոսկեն մը պայթելով եօթը հարիւր Ճաքոններ ըսպանուեցան։

Բարիզ.— Բորթ-Արթուրը պաշարող Ճաքոններուն թիւը հարիւր հազար բաղդատաւ։ Ճաքոնները պատրաստութիւն կը տեսնեն՝ նոր յարձակում մը կատարելու համար Բորթ-Արթուրի վրայ։

Պերլին.— Բորթ-Արթուր գտնուող գերմանական զինուորական կայրդ՝ գերազանցապէս Կոլիֆէնհայմ չինական նաւով մը Բորթ-Արթուրէն մեկներ է, սակայն դեռ տեղեկութիւն չէ առնուած թէ ուր գացած է, որով գերմանական թիկր թընդանօթակրը զրկուեր է դայն փնտռելու համար։ Թիկր չարաթ մը խուզարկութիւն կատարեր է Բէ-Զի-Լիի ծովածոցին մէջ, սակայն զինուորական կայրդը չէ կրցած գտնել։ Թիկրի հրամանատարին հրահանգ տրուեր է, որպէս զի նոր ու մանրազնին խուզարկութիւն մը կատարէ նոյն ծովածոցին մէջ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Զորահանդես ու հացկերոյթ.— Վիլհելմ կայսեր հառը.— Ցուտարար տախտակ։

Պէրլին, 6 սեպտ.—Ինսերդ զօրաբանակին ու նաւատորմիղի ցամաքային զորամասերուն կողմէ կատարուած զորահանդէսին տարիներ մէջ գտնուող Գերմանական զինուորական ներկայացուցիչներ։ Այսպէս գերմանական մը մրցիրը ձեռք կը բերուի։ Պակի թիկերուն հետ փայտի հարիւր թիկերը խառնուրդով չինուած անձեռոցներ շատ լաւ լոյսոյած են։ Այս տեսակ խառնուրդ հիւսուածներ, լուացուելով գոյներին դուրս չեն տար, լաւ կը ներկուին ու կը գեղգեղուին։ Ա՛ղէն իսկ գործարաններ կան Դերմանիոյ, Սպանիոյ ու Հոլանտայի մէջ, որոնք այս տեսակ հիւսուածներ կը պատրաստեն։ Ուստի կիները հիմակուրէ կրնան իրենց ալքին տակիր ուսնելի փայտ չրջագգեստ մը հագնելու հեռակրը, նոր իսկ իրենց կենդանութեան։

ԿԻՆԸ ՍՈՒՄԱԳՐԱՆԻ ՄԷՋ

Կիներուն դասընթաց.— Ամուսնական սովորոյթներ.— Այրիները։

Ճամբորդ մը, որ իրեն բան գործ ընած է աշխարհի ամէն կողմերը պարծի, ամուսնական սովորոյթները ուսումնասիրելու համար, կ'ըսէ թէ կիները չատ խանգնելի վիճակ մը ունին Սումագրանի մէջ։ Ոչ մարդն կինը առանց դէպ մարդիի կ'ամուսնանայ այդ կղզիին մէջ, ալ եւ ամուսնոյն հարատութիւնը իր սեփականութիւնը կը դառնայ ամուսնութեան հետ. սակայն օրը։ Ամուսնալուծումը բացառութիւն մըն է հոն։ Ամուսնական վիճակը հազուագէպ են։ Իրաց այս վիճակին պատճառը սա է որ այր եւ կին իրարու քով չեն ապրիր, այլ առանձին աւանդու մէջ։ Զարկեղները կ'ըսեն թէ նրապարի մէջ ալ տղայնա է։ մարդ ուրիշ քիչ տեսնէ իր կինը, այդքան կը պարտ։ Սումագրանի այրի կիները քաղաք մը կը ծածկուին իրենց գլխէն մինչեւ տաքերնին։ Շատ բարակ մուշին մը կ'ընթանին, որ չատով կը մաշի ու պատառ պատառ կ'ելլայ։ Բայց օրէ՛ քը տեղը կ'երթայ։ Սումագրանի հը

— Սելամլըքի արքեպիսկոպոսութենէն եռաքը Անգլիոյ դեսպանը, ծովակալ Սըր Քամբրիճը Տամվիլ, դեր-ծովակալները եւ ապարոյտի նախագահը, արքեպիսկոպոս Իպարհիմ փաշայի առաջնորդութեամբ, վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունենալով, դիմեցին կայսր. Իրաւէի մը համաձայն կատարած զօրանդէսը։ Միանգամայն երախտագիտութիւն մատուցին եղած կայս. չնորհներուն եւ սիրալիր ընդունելութեանց համար, ըսելով որ բնաւ պիտի չմոռնան այդ հաճելի յիշատակը։ Նոյնպէս Կ. Պոլսէն մեկնելնուն առթիւ իրենց հրաժեշտի շնորհները մատուցին։

— Ծովակալը ու դեր-ծովակալները եւ հետեւորդները, պատուական պաշտօնատարներու առաջնորդութեամբ, այցելեցին Կայս. Պալատան դրսատանը, յանձնապակի գործարանը եւ տուսատանները։ Ցետոյ ծովակալը, դեր-ծովակալները եւ հետեւորդները Տոլմա-Պաղչէ իջան։

— Երէկ իրիկուն մոտ 8ուկէսին Սըր Քամբրիճ Տամվիլ Սրբբրայզի մէջ հրաժեշտի սեղան մը տուաւ իր հիւրամեծարներուն։ Ծովակալը նորէն երախտագիտութիւն յայտնեց եղած կայս. չնորհներուն եւ սիրալիր ընդունելութեանց համար. նաեւ չնորհակալութիւն յայտնեց հիւրամեծարներուն։

— Մոտ 11ուկէսին ծովակալը ու հետեւորդները մեկնեցան Պոլսոյ Նաւահանգիստէն. նախ ճամբայ ելաւ Թայն, դէպ ի Միջերկրական երթալով։ Սըրբբայզ ալ երեկ գիշեր մեկնեցաւ։ Ծովակալը իր նշանները հիւրամեծարներէն՝ իր չնորհակալութիւնները մատուցանել յաս կայս. Դահլիճ։ Անգլիական նաւերուն մեկնած միջոցին, էրզրոդրուլ, Սքանգոլ ու Իզգեսֆիճ կայս. չոգենաւերուն եւ Ուքարհիս պահականին նաւաշները ողջերթի բարեւ տուին։

ՑՈՅՆ ԿԱԹՈԼԻԿ ՄԵԼԷԹԻՆԵՐՈՒ Պատրիարք Տ. Քիւրեղ. երէկ իրիկուն, Ա. Ղեւոնդ դրիչէն Կ. Պոլիս ժամանեց Հոմի ու Համայի մեծապատիւ եւ Աղեքսանդրիայու Դոնիրէի պատրիարքականիսխնդրելներուն ուղեկցութեամբ։ Արարատայի օգնականներէն Թէոտոր պէյ Մուսերէք չոգենաւակով գնաց ռուսական չոգենաւը եւ բարի գալուստ մաղթեց Պատրիարքին ու հետեւորդներուն, զոր Պէշիկթաշի նաւամատոյցը առաջնորդեց։ Պատրիարքը ու հետեւորդները Կայս. Պալատ գացին եւ իրենց հաւատարմական զգացմանց հաւատիքը մատուցանելով արժանացան Կայս. մեծարանաց։

— Պատրիարքը ու մեծապատիւները Սաքզլ Աղաճի իրենց եկեղեցին գացին եւ հոն հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

ԻԶՄԻՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿՈՒՆԵՐԸ.—Առաջնապահական Խորհուրդը հինգշաբթի օրուան Թաւկանով սա հեռագիրը ուղղեց քարանթինայի կայաններուն.

«Իզմիրէն մեկնող չոգենաւերը եւայլն, առաջնապահական Խորհուրդին օրոշմամբ, սեպտ. 8էն (Ն. Տ.) սկսեալ բժշկական քննութեան, և երրորդ կարգի ուղեւորներու եւ նաւաշներու գոյքերը եւ ապրանքները ապանեխտով ենթարկուած են։ Մուկերէն ջնջման հրամանն ալ պիտի գործադրուի։ Այդ գործողութիւնները պիտի կատարուին Բիւզանդիոնի մաքրանոցին մէջ։ Կ. Պոլիս գալիք չոգենաւերը թէ՛ Տարանելի մէջ եւ թէ Կ. Պոլիս ժամանելուն բժշկական քննութեան պիտի ենթարկուին։ Օմ. միւս նաւահանգիստները երթալիքներն ալ առաջնապահական բժիշկ ունեցող առաջին նաւահանգիստին մէջ բժշկական քննութեան պիտի ենթարկուին։

ՕՍՄ. ԾԽԱՀՈՏԻ ՌԷԺԻՆ պատրաստից անցեալ տարուան հաշուեցոյցը։ Հաւանական կը համարուի որ այս տարի քսան ֆր. չափարժին վճարուի։ Անցեալ տարի 18 ֆր. արուած էր։ Ցայտարարողներ կան թէ, կ'ըսէ Իգտամ, այս տարուան հասոյթի նուազութեան հետեւանքով պէաք չէ անցեալ տարուընէ աւելի չափարժին տալ։ Ոմանք ալ կ'առաջարկեն 19 ֆր. տալ, իբրեւ մէջտեղի թիւ 18ի ու 20ի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պառն Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն, չորեքշաբթի օրը, Լորէյէյ պահականուսվ մեկնեցաւ Պոլսոյ նաւահանգիստէն, զրօսական պայտ մը կատարելու Արշիպելագոսի մէջ։ Դեսպանին հետ կը գտնուէին Հանոյիկոնպարքի վարչութեան մէջ գերման պատուիրակ Պ. Թէոթա. Դերմանիոյ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Շթայնգենա, Կուլխանէի խառնարանական հիւանդանոցին բժիշկներէն Տոքթ. Վիթինկ եւայլն։ Դեսպանը վաղը Պոլսոյ նաւահանգիստը կը դառնայ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Բոթէն, հինգշաբթի օրը, Ֆէնէր երթալով տեսակցեցաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին հետ։

ՑՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ.— Սպորպերի Դրան պիտոյք հայթայթող վաճառական Սիմոնեանի էֆ. Սինիոսլուի կինը երեք հարիւր օսմ. ոսկի նուիրեց Դոյտերի յատնական օրբանոցին զոր Սիմոնեանի էֆ. հիմնած է։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ չոգենաւային Ընկերութիւն անթէլ հեռագրի գործիքներ պիտի հաստատէ Ռեկիլի Կարոյ եւ Բրիճ. Ֆիրէզա Մարիա չոգենաւերուն մէջ, որպէս զի Կ. Պոլսոյ ու Բէօսթէնէի մէջեւ երթեւեկող ուղեւորները կարենան հաղորդակցութեան մտնել ցամաքի հետ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԷՋ.— Բարիզի հանքարանութեան բարձրագոյն մարմարանին ուսուցիչ Պ. Լաւի Լանէ Սոֆիա ժամաներ է, «Բրէնս Պորիս» Ընկերութեան անունով ուսումնասիրութիւններ կատարելու՝ ածուխի հանքերու գոյութիւնը մասին Պոլքանները մէջ, գոյութիւնը հաստատելու պարագային չանգրգռելու համար։ Այդ ուսումնասիրութեան արդիւնքէն կախում պիտի ունենայ Պոլքանները վրայ երկաթուղիի մը շինութիւնը։ Պուլգար ճարտարագէտները կ'ասեն թէ Պոլքանները մէջ ածուխի հանք չկայ։

— Պուլկարիոյ ելմտական նախարարը Լանան կը գտնուի եւ նախարարական ալբարիզ կ'ըսուի թէ Պուլկարիոյ հանրային պարքի մեծցման խնդրոյն համար է։ Բանի մը լրագիրներ կ'ըսեն թէ Պուլկարիայ մասին ձեռնարկներ ըրած է, գիրանացի դրամատէրերու հաճութիւնը ձեռք բերելու նպատակով։ Նախարարութիւնը ամէն ջանք կ'ընէ բարձրելու Պուլկարիոյ ելմտական կացութիւնը որ շատ աննպաստ է, սակայն պիտի չկրնայ արդիւնք մը ձեռք բերել՝ ելմտական վիճակին բերմամբ։

ՍԵՐԳԻՈՅ դեսպան Պ. Սիմիչ որ Մարիենպատէն Պէլգրատ դացած էր, մօտերս Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ՍԵՒ ԼԵՌԱՆ կառավարութիւնը Տանիլս պատանդներուն առաջին կարգը արաւ Շքարարի կուսակալ Հայաթ փաշայի, երկրորդ կարգը՝ Շքարարի զօրաբաժնին սպայակոյտի նախագահ գնդապետ Պեսիմ պէյի եւ երրորդ կարգը՝ մաքսային Խորհուրդին անդամ ու Շքարարի կուսակալին որդի Իսմայիլ Հագգը պէյի։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Սամսէն օգոստոս 21 Թուականով կը գրեն թէ երկրաշարժի ցնցումները կը շարունակուին։ Բանանայի մէջ նորէն բաւական սաստիկ ցնցումներ զգացուելով, առաջնայ ցնցումներէն մեռաստած երեք հարիւր տուներ բալրաւվին փլեր են. իսկ միւս չէնքերն ալ անբնակելի դարձած են։

—Իզմիրի մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Սամսոնի երկրաշարժէն տրածներուն նպաստելու համար։ Ցանձնաժողովին նախագահն է Թաղապետութեան նախագահ Էյլիֆ փաշա։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ գրեց ներքին գործոց նախարարութեան՝ ծանուցանել նահանգները, որպէս զի զինուորական պէտքերու լրակացուած տեղական կարգացները անարգա ու առանց կարգի ելլելու համար, հարկ եղած պատուէրը տրա ի կարգ պատրաստողներուն։

ԲԱՂԴԻՆ ԺԳԻՏՐ.—Պ. Պոլսոյ փոստաբաններէն Պ. Ֆիլիքոս, կ'ըսէ Մոնիդեոռ, լիսուն հազար ֆր. չափեր է Բէլթայի հանգարակոն վիճակահանութենէն։

ՎՈՅԵՎՈՏԱՑԻ պահականոցին համար նոր չէնք մը պիտի կառուցուի։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Հագիգաք կ'իմանայ թէ Վէլիր խանը հաստատուած կոչիկի վաճառական անանկացեալ Նշան Ուզունեանի անանկութեանը վերաբերեալ գործառնութիւնները կարգադրելու համար, փոստարան Սատէտտին պէյ ու Թիւրպասան էֆ. առժամեալ սէնթիք կարգուած են։

ՇԻՐՔԻԹի 40 թիւ չոգենաւը, երէկ, Գարաքեոյի կամուրջին մօտենալու պահուն, Ֆաթիմէ անուն կին մը ծովը ինկաւ, բայց չուռաւ ազատուեցաւ։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴՀ.— Երէկ գիշեր մոտ 1ին հրդեհ ծագեցաւ Պոլսոյ Խասէքիի շրջակայքը, Պաշը Մահմատ թաղը, Սարմաշքը փողոց, եպարքոսական Թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Շեվքէթ պէյի մօրը՝ Նազիֆէ Հանրմի սեպհական տունը վերի յարկէն։ Այդ չէնքը փայտէն էր ու տասը սենեակներէ բաղկացած։ Կրակը տարածուելով այրեցաւ նաեւ յարմապակիի կայս. գործարանին վերատեսուչ Նազմի փաշայի, կրթական նախարարութեան կրօնական գերքերու քննիչ Ալի էֆ.ի, զինուորական բժիշկ դեր-հաղարապետ Մազհար պէյի եւ Պէտրի փաշայի աղջկան՝ այրի Սամիյէ հանմի տուները։

ԲԱՆԿԱԼԲԻի Jardin des fleurs Պարէզին Թատրոնին մէջ, ամէն գիշերը, եւրպ. ժամ 9½էն սկսեալ, չոգեկան ներկայացումներ կուտայ Variété խումբը որ կը բաղկանայ երգչուհիներէ, լարախաղացներէ եւայլն, Թատրոնին n.kdhukon Պ. Եսիէն Բլուսէի անօրէնութեան ներքեւ։ Իսկ չորեքշաբթի գիշերները Հասան էֆ.ի օսմ. կատակերգակ խումբը ներկայացում կուտայ։ Օդը անձրեւաս եղած ատեն, ներկայացումները տեղի կունենան պարտէզին ձմռնային Թատրոնին մէջ։

ԴԱՎԷՆՏԷՐ.—Պ. Դամիրէզ կը խնդրէ մամլոյ ծանուցանել թէ այն գեղեցիկ նուագախումբը որ Թէբէ-Պաշլի Թատրոնական պարտէզին մէջ նուագեց այս ամառ, յառաջիկայ չորեքշաբթի ցորեկ պիտի նուագէ Բալէնտէրի պարտէզին մէջ, հաճելի ժամանց մը ընծայելով վերին Վասիրի բնակիչներուն, որոնք այդ ծովեզերեայ պարտէզը կ'երթան։

Տես չորրորդ երես Բարեւ Օրիանթալի գիրքի եւ գանեաքի ծանուցումը։

ՌՕՊԵՐԴ ԳՕԼԼԾ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ, 2/15էն։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականաց ուսումը բաղձացուած կատարելութեամբ ուսանելու համար։ Վարժարանին մասնաւոր բժիշկը, ուսանողներու առողջութեան, մարմնամարզներուն եւ խաղերուն, ինչպէս նաեւ վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հրամայէ։ Մարմնամարզի նոր եւ գեղեցիկ մասնաւոր չէնք մը կառուցուած է նոր ոգեպէս, իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ՝ վերին դրութեանց համաձայն։ Երկու տարիէ ի վեր բացուած է նաեւ փոքր աղղ յատուկ նոր չէնք մը, ուր կ'ընդունուին մինչեւ տարեկան աշակերտներ։ 37 14—20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հանգուցեալ Մարարիսս էֆ. Թոքատեանի մարմինը երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս բերուեցաւ անդ. Պիզիւրիս չոգենաւով, ընկերակցեալ եւ փղոսկրապատ սնտուկի մը մէջ ամփոփուած։ Հանգուցեալին եղբայրը՝ Տիգրան էֆ. Թոքատեան՝ իր հետ ունենալով Բերայի Տ. Ցատկոյսս քահանան՝ Դալաթիոյ քարափին վրայ ընդունեց դագաղը, որ մեքենակառքով փոխադրուեցաւ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, որուն պահարանին մէջ, յատուկ մահճակի մը վրայ դնուեցաւ։ Ցուղարկաւորութեան հանդէսը, —որուն օրը որոշուած չէ տակաւին,— տեղի պիտի ունենայ Ս. Երրորդութեան եկեղեցին, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր որ պիտի խօսի դամբանականը։

⁂ Ի լոյս կը ծանուցուի թէ, Մարարիսս էֆ. Թոքատեանի եղբայրները եւ քոյրերը որոշեր են՝ ի յիշատակ իրենց հանգուցեալ եղբօր՝ դրամական կարեւոր նուիրատուութիւն մը ընել Ազգ. Հիւանդանոցին, նոյն հաստատութեան երրորդ բաժինին շինութեան յատկանալի։

—Պրուսայի ազգայիններէն վաճառական Գրիգորիս էֆ. Ս. Բէքէճեան փոփոքելով Ազգ. Հիւանդանոցին պատրաստ պարելոց օգնութիւն մը ընել, Դումգաբուի երկաթուղւոյ կայարանին դէմ իր ունեցած 450 ոսկի արժողութեամբ մէկ տունը նուիրած է Ազգ. Հիւանդանոցին։ Կ'ըսուի նաեւ թէ յիշեալ բարեսէր անձը Պրուսայի մէջ ունեցած իր 8–10 կալուածները մատիր է նուիրել տեղւոյն վարժարանին եւ եկեղեցիին։

— Ցառաջիկայ երկուշաբթի պիտի ձեռնարկուի փլցնել Խաշիւղի Ս. Ներսէսեան վարժարանը, փութալ սկսելու համար վերաշինութեան զոր արտօնող կայս. Պերաթին չնորհուած ըլլալը ծանուցած ենք արդէն։ Աշակերտները առժամապէս պիտի փոխանցուին Ս. Սոփիանոս եկեղեցւոյ վերնատունը։

—Պուրջէի եկեղեցւոյն Հոգաբարձութիւնը, դարձեալ Պատրիարքարան դիմելով, խնդրած է որ Մասկոֆեան քհ.ի մասին Պատրիարքարան գրուած նամակներուն կարեւորութիւն եւ հաւաք չընծայուին։ Հոգաբարձութիւնը կը խնդրէ որ յիշեալ քահանային արտօնութիւն տրուի վերստանձնելու իր պաշտօնը։

— Երզնկայի Առաջն. Փոխանորդ Տ. Արտաւազդ Վ. Դալէնկերեան Դուրսունայի գաւառակը թեմական այցելութեան ելլելով վերադարձեր է քաղաք, ուրկէ սեպտ. ամսոյ մէջ կրկին թեմական այցելութեան ելլելով, Բէմսա, Գաւրսլայ եւ Կէրճանէ պիտի երթայ, տեղւոյն եկեղեցական եւ կրթական գործերը կարգադրելու համար։

— Իզմիրի Պատր. Փոխանորդ Տ. Դանիել Ծ. Վ. հանգուցեալ Տ. Մելքիսեդեկ Արքեպ.ի եպիսկոպոսական պատասխանի զեկուցումը դրկած է Պատրիարքարան, որ ի մասոյ Ս. Լիմիածին պիտի ղրկէ յանձնուելու համար Գանձակի եկեղեցիին՝ օրուն կատարած էր հանգուցեալը։

—Ուսումնական Խորհուրդը երէկ իր շաբաթական նիստը գումարեց Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Մայրաքաղաքիս չորս ուսարաններու մէկ քանի ճիւղերու քննութեանց տեղեկագիրներն եւս հասած ըլլալով, Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ զանոնք եւ նշանակեալ նիւթերը անցան շրջանաւարներու ընդհանուր ցուցակին մէջ։ Եւ որովհետեւ դեռ մէկ քանի ճիւղերու փորձերը կը պակսէին, Խորհուրդը արժան դատեց սահմանելէ խնդրել քննիչներէն որ փութան առաւելագոյն մինչեւ յառաջիկայ նիստին հասցնել Խորհրդոյ, որպէս զի քննութեանց արդիւնքը ամբողջանալէ ետքը որոշուին շրջանաւարներու աշակերտները։ Դպրոցական նոր տարեշրջանին առթիւ Խորհուրդը հետեւելութեամբ Կազմական Կանոնագրին 36րդ յօդուածին արտադրութեանց, արժան դատեց մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներէն պահանջել իրենց մատակարարութեան տակ գտնուած վարժարանաց նոր շրջանի պիտուէն, ի քննութիւն եւ ի վերատեսութիւն։ Տիկին Էպրաքէ Դարամանեան խնդրագրով մը իր տասնամեայ պաշտօնավարութիւնը կը յայտնէր ազգ. վարժարանաց մէջ, ներկայացնելով վկայագիրները։ Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ նոյն վկայագիրները եւ ազգ. վարչութեան 1903 յունիս 18ի որոշման համաձայն, արժան դատեց օգնական վարժուհւոյ վկայական տալ, արտօնելով նոյն ուսուցչուհին՝ պաշտօնավարել տարրական նախակրթարանաց միայն տարրական դասընթացքին մէջ։

—Երէկ, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութիւնը Տիկին Վարդենի Դաբրիելեանի՝ մեծ մայր Տ. Տիրայր վրդ.ի եւ Մարգարեան Արմենակ, Սմբատ եւ Հրանտ էֆ.ներու։ Արարողութեանց նախագահեց Տ. Հմայեակ Սրբազան՝ յիշատակուած քահանայական դասէն։ Հանգուցեալ Տիկնոջ մարմինը ամփոփուեցաւ Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունը, Մարգարեան ընտանեաց դամբարանին մէջ։

— Ցաւով կը ծանուցանենք թէ Ցակոբ էֆ. Աստաւր՝ Հրանտ եւ Լեւոն Աստաւր էֆ.ներու անդրանիկ եղբայրը՝ երէկ լանկարծամահ եղաւ։ Ցակոբ էֆ. իրկուան կողմ կամուրջէն անցած միջոցին, ակարութիւն մը զգալով՝ թէեւ Մասլաքի դեղարանը փոխադրուեցաւ ուր բժշկական դարմաններ հասցուեցան. բայց անօգուտ։ Քանի մը վայրկեանի մէջ հոգին ուտնդեց։ Դիւրը հաղորդուեցաւ եղբայրներուն որոնք երբ հասան, մարմինը Դալաթիոյ եկեղեցին տարուած էր ուսկից Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին փոխադրել տուին ուր պիտի կատարուի յուղարկաւորութիւնը վաղն առաւօտ։

Ցակոբ էֆ. Աստաւր քաջ դաշնակահար էր։ Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք Աստաւր ընտանիքին։

Օրիորդ Կալիրիկ Աստաւր, Տէր եւ Տիկին Հրանտ Աստաւր եւ զաւակունք, Լեւոն էֆ. Աստաւր, եւ Մերուն էֆ. Գրիգորեան խորին ցաւով կը ծանուցանեն թէ

ՅԱԿՈԲ ԷՖԷՆԻ ԱՍԱՏՈՒՐ

երէկ կնքեց իր մահկանացուն, իսոր ասելի մէջ թողլով իր քոյրը, եղբայրներն ու ազգականները։

Ցուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, կիրակի, 29 օգոստոս, առաւօտեան մոտ 4½ին, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Պալըքլուի գերեզմանատունը, ամփոփելու համար ընտանեկան դամբարանին մէջ։

Բերա, 28 օգոստ. 1904

Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մայրաքաղաքիս ամենէն հայ որեհաւատարար կապի տրամադրութեան համաձայն, Տ. Եղնիկ եպիսկ. Ապահունի հրաւիրեալ է յառաջիկայ երեքշաբթի օր 31 օգոստ., Հիւանդանոցիս Ս. Փրկչի մատրան մէջ հոգեհանդիսական պաշտօն եւ Ս. Պատարագ մատուցանել ի հանդիպումս հոգւոց յիշեալ բարեսէր արհեստաւորաց ննջեցեալներուն։ Զայս ի գիտութիւն կը ծանուցանենք բարեպաշտ ազգայնոց։

(Հոգաբարձութիւն)

ՀԱՅ-ՀՈՒՄԻՆԱԿԱՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Տ. Պօղոս Ս. Մապպաղեանի կաթողիկոսական օրհնութեան հանդիսաւոր տարեդարձութիւնը պիտի կատարուի վաղը կիրակի ժամը 2 ուկէսին, Սաքզլ Աղաճի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ, մասնակցութեամբ Պոլիս գտնուող եպիսկոպոսներուն։

Այս առթիւ հրաւիրագիրներ ուղղուած են եկեղեցականաց եւ հատարարութեան երեւելեաց։

Ընարութեան առթիւ Պոլիս եկող գաւառական առաջնորդներէն Պրուսայի ու Դաղստանի առաջնորդները, ինչպէս նաեւ Հռոմէն եկող Բաւրեան արքեպիսկ. իրենց տեղերը վերադարձած են եւ Պոլիս կը մնան հինգ 12 եպիսկոպոսներ, որոնք պիտի մասնակցին վաղուան օրհնութեան հանդէսին եւ յառաջիկայ շաբաթ հեղինէք պիտի մեկնին Պոլսէն իրենց վիճակները։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՓՈՆՍԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ՕՈՒՍԱՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ՃԱԲՈՆԱԿԱՆ ԶՕՐԱՒՈՒԺՈՒՄԸ ՄԸ ՓՃԱՑԱՒ

Զէ-Ֆոու, 9 սեպտ.—Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ ճապոնական զօրաւոյժ մը Բորթ-Արթուրի մօտ հովիւէ մը անցած ատեն, բնակիչներ եղեր է ցամաքային ուղարկէ մը՝ մէկուկէս քիլոմէթր տարածութեան վրայ։ Արդիւնքը տեղւոյն մէջ ամբողջանալէ ետքը որոշուին շրջանաւարներու աշակերտները։ Դպրոցական նոր տարեշրջանին առթիւ Խորհուրդը հետեւելութեամբ Կազմական Կանոնագրին 36րդ յօդուածին արտադրութեանց, արժան դատեց մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներէն պահանջել իրենց մատակարարութեան տակ գտնուած վարժարանաց նոր շրջանի պիտուէն, ի քննութիւն եւ ի վերատեսութիւն։ Տիկին Էպրաքէ Դարամանեան խնդրագրով մը իր տասնամեայ պաշտօնավարութիւնը կը յայտնէր ազգ. վարժարանաց մէջ, ներկայացնելով վկայագիրները։ Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ նոյն վկայագիրները եւ ազգ. վարչութեան 1903 յունիս 18ի որոշման համաձայն, արժան դատեց օգնական վարժուհւոյ վկայական տալ, արտօնելով նոյն ուսուցչուհին՝ պաշտօնավարել տարրական նախակրթարանաց միայն տարրական դասընթացքին մէջ։

—Երէկ, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութիւնը Տիկին Վարդենի Դաբրիելեանի՝ մեծ մայր Տ. Տիրայր վրդ.ի եւ Մարգարեան Արմենակ, Սմբատ եւ Հրանտ էֆ.ներու։ Արարողութեանց նախագահեց Տ. Հմայեակ Սրբազան՝ յիշատակուած քահանայական դասէն։ Հանգուցեալ Տիկնոջ մարմինը ամփոփուեցաւ Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունը, Մարգարեան ընտանեաց դամբարանին մէջ։

— Ցաւով կը ծանուցանենք թէ Ցակոբ էֆ. Աստաւր՝ Հրանտ եւ Լեւոն Աստաւր էֆ.ներու անդրանիկ եղբայրը՝ երէկ լանկարծամահ եղաւ։ Ցակոբ էֆ. իրկուան կողմ կամուրջէն անցած միջոցին, ակարութիւն մը զգալով՝ թէեւ Մասլաքի դեղարանը փոխադրուեցաւ ուր բժշկական դարմաններ հասցուեցան. բայց անօգուտ։ Քանի մը վայրկեանի մէջ հոգին ուտնդեց։ Դիւրը հաղորդուեցաւ եղբայրներուն որոնք երբ հասան, մարմինը Դալաթիոյ եկեղեցին տարուած էր ուսկից Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին փոխադրել տուին ուր պիտի կատարուի յուղարկաւորութիւնը վաղն առաւօտ։

Ցակոբ էֆ. Աստաւր քաջ դաշնակահար էր։ Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք Աստաւր ընտանիքին։

Օրիորդ Կալիրիկ Աստաւր, Տէր եւ Տիկին Հրանտ Աստաւր եւ զաւակունք, Լեւոն էֆ. Աստաւր, եւ Մերուն էֆ. Գրիգորեան խորին ցաւով կը ծանուցանեն թէ

ՅԱԿՈԲ ԷՖԷՆԻ ԱՍԱՏՈՒՐ

երէկ կնքեց իր մահկանացուն, իսոր ասելի մէջ թողլով իր քոյրը, եղբայրներն ու ազգականները։

Ցուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, կիրակի, 29 օգոստոս, առաւօտեան մոտ 4½ին, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Պալըքլուի գերեզմանատունը, ամփոփելու համար ընտանեկան դամբարանին մէջ։

Բերա, 28 օգոստ. 1904

Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մայրաքաղաքիս ամենէն հայ որեհաւատարար կապի տրամադրութեան համաձայն, Տ. Եղնիկ եպիսկ. Ապահունի հրաւիրեալ է յառաջիկայ երեքշաբթի օր 31 օգոստ., Հիւանդանոցիս Ս. Փրկչի մատրան մէջ հոգեհանդիսական պաշտօն եւ Ս. Պատարագ մատուցանել ի հանդիպումս հոգւոց յիշեալ բարեսէր արհեստաւորաց ննջեցեալներուն։ Զայս ի գիտութիւն կը ծանուցանենք բարեպաշտ ազգայնոց։

(Հոգաբարձութիւն)

ՀԱՅ-ՀՈՒՄԻՆԱԿԱՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Տ. Պօղոս Ս. Մապպաղեանի կաթողիկոսական օրհնութեան հանդիսաւոր տարեդարձութիւնը պիտի կատարուի վաղը կիրակի ժամը 2 ուկէսին, Սաքզլ Աղաճի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ, մասնակցութեամբ Պոլիս գտնուող եպիսկոպոսներուն։

Այս առթիւ հրաւիրագիրներ ուղղուած են եկեղեցականաց եւ հատարարութեան երեւելեաց։

Ընարութեան առթիւ Պոլիս եկող գաւառական առաջնորդներէն Պրուսայի ու Դաղստանի առաջնորդները, ինչպէս նաեւ Հռոմէն եկող Բաւրեան արքեպիսկ. իրենց տեղերը վերադարձած են եւ Պոլիս կը մնան հինգ 12 եպիսկոպոսներ, որոնք պիտի մասնակցին վաղուան օրհնութեան հանդէսին եւ յառաջիկայ շաբաթ հեղինէք պիտի մեկնին Պոլսէն իրենց վիճակները։

ՄՈՒԻՊԷՆԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ հեռագրական գործակալութիւնը հետագիր մը կը հրատարակէ՝ ծանուցանող թէ ճապոնները երեկ Մուքդէն մեր են՝ առանց կարեւոր ճակատամարտի։

ԻԻՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲՍՐԻՋ 1828-1929 ԻՆ

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻՋ 1828-1829ԻՆ

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1903ի վերջը հատուցեալ վնասներ	284	Միլիոն ֆրանք
1903ին գանձուած ապահովագին	25	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	119	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	22	Միլիոն »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1903ի վերջը հատուցեալ վնասներ	130	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	278	»
Դրամագլուխ և պահեստ	161½	» »
1903ին գանձուած ապահովագին	22	» »

Որ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60 —ինչ որ «Իւնիօն»ի ապահովագրեալ կ'ընծայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐ ՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԲԱՆ։

Արեւելքի համար մասնաւոր ակացոյց գեղեցիկ գիներով։ Նպատակաւոր գործակալներ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ոմանք ընկերութեան գործակալներ։ Շահաբաժիններու, որոնք տարի տարիկան վճարուած, որպէս մեծ ֆիզնէսի ապահովագրողաց ՀԵՐԹ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին միւս այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բազմանալ (accumulation des bénéfices) ՑՈՌԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ գործիքներ գործածելով ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՑՍԵՐԱՆ ՓԱՆՔԱԼ

27 Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն 13 – 50

Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ

Գլխ Կենաց Ճիւղին ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ –ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասաժ Քաղաքագը Օղլու։

Մասնաճիւղ՝ Դալաթիա, Ինայէթ խան. Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Կը հաստատուի թէ ռուսական բանակին սաստիկ մասը երկուշաբթի երեկուն հասեր է Մուքդէնի արեւելեանիզոյմի բլուրներուն վրայիր դնացքը շարունակեր է դէպ ի հիւսիս։ Վերջապէս որ Բուրքի զորավարին ընթացքը կատարելու պատրաստ ունի, շատ դժուարութեամբ կը յառաջանայ՝ ճամբաներուն դէղ վիճակին հետեւանքով։

—Ջանգան զօրամասներու շարժման մէջ դրուելէն հարիւր հազար դինուոր տարամադրելի պիտի ըլլան, որոնք սեպտ. վերջերը պատերազմի դաշտ պիտի երթան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սեպտ. 8էն Բորթ-Արթուրի վրայ կատարուած յարձակումի մը տակն պոլթեցաւ Ռուսներուն կողմէ դեռեղուած սարերկրեալ տակ մը։ Ճապոնէրէն եօթը հարիւր հոգի սպանուեցան։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Օքսա զորավարին բանակին մէկ մասը ղրկուեր է՝ Բորթ-Արթուրը պաշարողներուն թիւը աւելցնելու համար։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Սեպտեմբեր

Անգլիական Ֆանտիսիք	88	56
Միացեալ պարտք բաց.	85	75
Միացեալ պարտք գոց.	85	75
Օսմանեան Ֆանտ	22	87
Ռուսական 1888-1889	99	—
Հելլենական

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՈՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) *մեծ մրցանակներէն*

Վրուիոյ կիսեր կնիքովոյ ժողովոյ տարեւոր մրցումը

1903 յունիս 2ինար այցելեցինք Քարմէլ Օրիանթալի մրցանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 չիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ չիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ։

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒՍԱԾԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Պորտոյի գիտութեանց Ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՅՈՆԻ, Համալսարկին քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՌԻ, Ս. Բեդերսպուրգի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԵԼԻԻ եւ Օաէսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒԻ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ։ Գրասենեակ եւ մթերանոց։ ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՔԱՐԱՓԸ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147

9 Էրիմէթին եւ խցանի հաբախլեհրուն վրայ պահանջեցէք գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը 24—50

ՊՈՒԼԻ ՇՔԵԱԴՐՍՄ, ԲԱՐԻԶ 1900 Մ

(Գ.ԱՅԱՌՈՒՆԻ)

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐԴԱՄ

Դրամագլուխ եւ պահեստ

ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն., ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ

ՖՕՍԿՕՆՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.

Կայսրա Գարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4

30 17—50

ՀԱՍԱՅՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԽԱՑԵՂԱՆ ՀԱԳՐԷ ԷՔՐԷՄ

Այժմեանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան լինծու գովեստներ կը կարդացուին։ Հագրէ Էքրէմ խաչդանը օսմ. ու օտար ժիլկներու գնահատանքը եւ առողջապահական խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ատամնքի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ըսեն խաչդանի միւս ջուրերը։ Այնպէս օգտակար է հազի, ցնդղտապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ Թոքախի առաջին չրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ գրուշ։ 24 15—50

ԶԱԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂՔԵՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք ուանց նեղուելու խմել անվնաս ազդեցութեամբ, Քողեք նանսի նման զգունցուցիչ ջուրերուն գնելը, որոյ մեծագոյն մասը կեղծ են, եւ փոխարէնը գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական ազբիւրներէն Բասկէսանի գրուքեանց գտնուած յատակ ջուր մըն է և որ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անվնաս։ ՎԻԼԼԱԿԱԲՐԱՆ ուրիշ ուեղական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առանց անոթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԿԱԲՐԱՆ՝ որոյ վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրելու։ Գնդուքէն, գլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նարդական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առաւ թէյի կամ գինիի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԿԱԲՐԱՆ խմեն, կարագին գնդուքենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախսուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։ 3

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

7 1904 Մայիս 15 երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ յուլիս 31 25—35

Վոսփորեն կամուրջ

10 15 ա. հիւսր. զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզզ. պէշկ.
10 30 Պէյք. Եէնք. էմիրկ. ր. հիսար, պէպէք. արնավ. Գր. Օրք. Պէշկ. գ. Ք.
11 25 Գուզզ. պէշիք.
10 5 Պյք. բաշապ. չպգլ. գանլ. միրկ. ա.հիսար.
11 30 Ա. հիսար զանտ. վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզզ. գպՔշ.
10 45 ԵՆմ. մէգր. պյքտ. Ք.ոպ. Եէնիր. սԹէն. միրկ. պէշիր.
12 15 չէնկ. պէյլ. գուզզ. պէշիկ.
12 30 արնվ. գրլ. օրք. պէշրք. գապաՔաշ.
11 59 պէյք. բաշպ. ենք. չուպ. գանլ. ա. հիսար
1 17 գուզզ. պէշկՔ.
12 30 ա. հիսար զանտ. Պէպ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզզ.
1 — Պէպ. արն. գրլ. օրք, պշկ. գապաՔ.շ.
1 50 ԵՆմ. մէգր. պէօյ. Ք.ոպ. Եէնիր. սԹն. էմրկ. ր. հիսար պէպ.
1 5 Ա.հիսար զանտ. չէնկ. պէյլ. գուզզ.պէշկ.
12 45 ԵՆիմ. մէգպ. պյքտ. Ք.ոպ. Եէնգ. սԹն. միրկ. պէշ.
1 25 Գանլ. էմիրկ. ր. հիսար, պէպէր. արնավ. գուրլ. օրք. պէշկՔ.
1 30 Պէյք. ենք. սԹէն. մ ր.կ. ր. ա. հիսար.
1 5 ԵԵնմ. մէգպ. պյքտ. քիրէն. Ք.ոպ. պէյրօգ. բաշպ. չպուր. գանլ. ա. հ.սար. գա տ. պէշկՔ.
2 22 Օրք. պէշիք. սկիւտար.
2 17 Գանտ. վանիր. չէնկ. պէյլ. գուզզ. պէշկ.
2 55 Պէշիկ. գապաՔաշ. սկիւտար.
1 11 Ր. ա. գավազ. Եէնմ. մէգր. պ.բտ.ր, Քրպ. Եէնք. սԹէն. միրկ. պէշիրՔաշ.
2 45 Միրկ. ր. հիս. Պէպէր. Սրնվ. Գրլ. ՕրՔ. պէշ բ աշ
2 45 Պէյք. Բշպ. Չպք. Դանլ. Ա. Հիսար, Գնտ, Վնք. Զէնկ. Պէյլ. պէշկ.
3 55 ՕրՔ. գուզզ. պէշՔ. գապաՔշ. սիրքէնի.
3 30 Պէյք. բաշպ. գանլ. ա. հիս. վանի. չէնկ. Պէյլ. պէշկՔ.
3 15 ԵՆմ. Մէգպ. պէօյք. քիրէն. Ք.ոպ. Եէնք. ՍԹէն. միրկ. Ր. Հիստր. պէպ.
4 5 Ա. հիսա.. գանտ. պէպ. արնվ. գրլ. ՕրՔ. պշկ. գապաՔաշ. սիրքէնի.
4 30 Պէյք. բշպ. չուպ. գանլ. ա. հիս. պէյլ.
5 5 Ա. հիս. գանտ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզզ. պէշկՔ. սկիւտ.
4 24 Ր. ա. Գավազ ԵՆմ. մէգպ. պյքտ. Ք.ոպ. ենք. սԹէն. միրկ. ր. հիսար. պէպ. արնվ. գրլ. օրք. պշկ.
6 — Պէյք. բշպ. գանլ. ա. հիս. գանտ. վանք. չէնկ. պէյլ. Գուզզ. պէշկ. գպՔ.
6 — ԵՆմ. մգրպ. պէօյք. Ք.ոպ. ենիր. սԹն միրկ. ր.հիս.պէպէք արնվ. գրլ. օրք պշկ.
6 45 Պէյք. բաշպ. եէնիր. չքպուզ. սԹն. գանլ. միրկ. ր. ա. հիս. գնտ. պէպ. ա.ն. վանիր. գրլ. պէյլ. օրք. գուզ. պէշկ. գապՔ.
7 30 ԵԵնմ. մէգրպ. պյքտ. Ք.ոպ. պէյր. եէնք. սԹն. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնպուտ. գրլ. օրք. պէշկ.
8 25 Գանլ. ա. հիս. գանտ. չէնկք. պէյլ. ուիու.
9 3 ՕրՔ. գուզզ. սկիւտ.
7 54 Ր. ա. Գավազ մէգպ. պէօյտ. Ք.ոպ. Պէյք. բաշպ. չուպ. գանլ. ա. հիս. Գանտ.վանի. չէնկ. պէյլ. գուզզ. պէշկՔ.
9 30 Եէնիս. մէգր. պէպյտ. Ք.ոպ. եէնիր. սԹէն. միրկ. ր.հիսար,պէպէր.արնվ. գրլ. ր.Ք. պէշկՔ.
10 41 ԵՆէն. միրկ. պէշիկՔ. սկիւտ.
10 57 Գանտ. պէպ. վանիր. գուրլ. օրՔ. պէշիկ.
10 30 Պէյք. բաշապ. չպուր. գանլ. ա. հիսար չէնկք պէյլ. գուզզ. պէշք. սկիւտ.
10 30 Եէնիս. մէգպ. ։ էօյք. Ք.ոպ ենք ր. սԹն. միրկ. ր. հիս. պէպ. Արնավ. գուրլ օրՔ. պէշիկ. գապաՔ.
10 37 Ա. գավազ մէգպ. պէօյք. Ք.ոպ. օէ.ք զ ե իր. մ ր.կ. ր. հիս. արնավ. գապաՔ.
1 — Էէրզգ. ենիր.

Կամուրջեն Վոսփոր

11 30 Ա. Հես· գանլ. չուպ. եէնք. բաշպ. Պէյր.
11 25 ԳպՔշ. Պէշկ. ՕրՔ. Գո ր.ն. արնավ. Պէպէք ր. հիսար. էմրր. ՍԹն. ենք. Թրպ Պէօյր. Մէգ. Եէնմ. . ա. գավազ.
11 20 Սկիւտ. Գուզզկ. պէյլ. չէնկ. վանիր. գանտ. ա. հիսար.
12 35 Ա. հիս. գանլ. չպուզ. բաշապ. պէյրօզ
12 — արնավ.
12 3 ՊէշկՔ. գանլրՕա
12 35 ա. հիսար
1 — ԳապՔ. պէշկՔ. օրՔ. գրլ. արնվ. պէպ. ր. հ.ս՝ միրկ. ԱՔն. եէնք. Ք.ոպ. քիրէհ. պէօյր. մէգպ. եէնմ.
1 30 ՊէշկՔ. գանտիլի
1 45 Պշկ..ՕրՔ. գրլ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ.
1 40 Իսկ. գուզ.ր. պէյլ չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիս. գանլ.չպուր. եէնք. բշպ.պէյրօզ.
2 05 Սկիւտաբէ գուզկ. օրՔաբէօյ
2 30 Պշկ. օրՔ. գրլ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սԹէն. ։էնք. Ք.ոպ. պէօյր. մէգպ. եէնմ. ր. ա. գավազ
2 45 ՊէշկՔ. գուզկ. պէյլ. Չնկ. գանտ. ա. հ.ս. գանլ. պէյրօզ
3 5 ԴապաՔաշէն իւսկ. գուզկ. օրՔաբէօյ
3 30 ԴապՔ. պէշկՔ. գուզկ. չէնկ. պէյլ. վանի. գանտ. ա.հիր. գանլ. չուպ. բաշապ. պէյգ
3 45 ԴապՔ. պէշկՔ. իսկ. գուզկ. օրՔ. պէյլ. չէնկ. գրլ. արնվ. պէպ. գանտ. ա. ր. հիս. միրկ. գանլ. սԹն. եէնք. բաշապ. պյրօզ
4 — ա. հիսար
4 5 ՊէշկՔ. օրՔ. գրլ. արվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սԹն.հն ր. Ք.ոպ. պէօյր. մէգ. եէնմ.
5 — ՊշկՔ. գուզկ. պէյլ չէնկ. վանք. ա. հիս. գանլ. չպուզ. բաշապ. պէ.ր. Ք.ոպ. պէօյր. ։էգ. եենմ.
6 — ԴապՔ.ՊեշկՔ. օրՔ. գրլ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սԹն.եեն ր. Ք.ոպ. պէօյր. մէգ. եենմ. ր. ա. գավազ
6 45 ԴապՔ. Իւսկ. գուզկ. օրՔ. պէյլ. չէնկ. գրլ. արնվ. պէպ. ա. հիսար միրկ. գանլրՕա
7 25 ՊէշկՔ. օրՔ. գրլ. արնվ. պէպ. ր. հիսար միրկ. սԹէն. ե.իր. պէյր. Ք.ոպ. պէօյր. մէգ եենմ.
8 40 ՊշրՔ. Իւսկ, գուզկ. օրՔ.
8 45 ՊեշկՔ. գուզկ. պէյլ. չէնկ.վանիր. գանտ. ա. հիսար գանլ. չպուզ. բշպ. պէ.բզզ
8 30 ԴապաՔ. պեշկ. օրՔ. գրլ. արնվ. պեշպէք ր. հիս. միրկ. սԹէ. եենիր. պեյգ. մեգ. եէնրմանլէ
9 — Պեշկ. միրկ. ենիր. Ք.ոպ. պէօյր. մէգ. ենիմ. ր. ա, գավազ
9 30 Պ.շկ. օրՔ. գրլ. արնավ. պեպ. գանտ. ր. հրս. միրկ. սԹէ ա
10 5 Միրկ. եենք. Ք.ոպ. պէօյր. մէգ. եէնմ.
10 — Պեշիր. գուզկ. պեյլ. չէնկ. վանի. գանտլ.
10 25 ՊէշրՔ. գանտ. ա. հիսար գանլ. չբպուրՔ. ոշպ. պեյր. մէգպ. ր. ա. գավազը
10 15 միրքեՔեհէա կոմուրջ Պշշկ. գուզգկ.
10 35 Պեշիկ. պէյլ. չէնկ.
10 10 Պեշրկ. օրՔ. գրլ. արնվ. պէպէք
10 40 Պեշ կ. պեպ. ր. հրս. միրկ. սԹն. եէնք. Ք.ոպ. քիրեհ. պէօյր. մէգպ, եենմ.
1. 50 ՊեշրկՔ. պեյլ. վանի. գանտ. ա.հիսար
11 — ԴապՔ. պեշկՔ. օրՔ. գրլ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սԹն. եէնք. պեշօյր.
11 40 Պեշ կ. Միրկ. եէնք. Ք.ոպ. պեշրյ. մեգ. եենմ.
11 20 ԳապաՔաշ պեյլ. չէնկ. վանի.
12 10 Վանիրէ չէն գանտ. ա. հիս. միրկ. եէնք. բ.պ. պեյք.
11 35 ՊեշկՔ. գանլ. ա. հիսար գանլ. չբպուր. բաշապ. պեյք.
11 50 Գուզգ. պեյլ. չէնկ. վանիր. պեպ.
11 45 ԴապաՔ. ՊշկՔ. օրՔ. գրլ. արնվ. պեպ. ր. հիսար. էմրր. սԹն, եենք.
12 15 ՊեշկՔ. եենք. Ք.ոպ. պեշրյ մեգ. Եենմ.
1 8 ԵԵն, բեոյէն բաշապ. պեյգ զ
12 10 Պշ բկ.գուզկ. պեյլ. չէնկ. վանիր. գանտ. ա. հիսար
12 15 Պեշիկ. օրՔ. գրլ. արնվ. պեպ. ր. հիսար մ Ք.կեօն.

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻԴԻ

ՄԻԱՆԳ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՈՑԻ ՀՌՉԱԿԱՆՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴՕԼ ՄԻԴԻ

Անվնաս. կը ջնջէ սէրմակն. փչոցը, Ներքնամարմինը, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանց քարաբրբռման, արիւնամիզութեան, առանց միջոցաւ պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անդուստ և ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները։

Ամեն քաբսիւլ ՄԻԴԻ անունը կը կրէ։

Ամեն դեղարաններ

A.

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՑՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ՆԻ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Ֆր. Տովալիճ ճիւղ 15,264,915 Ֆր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ՀԻՕՆԷ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Հաճօբոլօ խան, 52—56։

Լիազօր ներկայացուցիչ

Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

8—20 28

Մանօր —Գաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ դործակալներ կը ընդունուին։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՌԵՐՍԲՈՒՂ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբարդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու լոգնարանի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ճանապարհ ելլելու ատոյգի խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրութիւններուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագրին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութիւնը համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղարեան խան, Վօյվոտա, Ղալաթիա։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 25—50

ԹՈՍԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԷՔ

Ընդմէջ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օսկսայի

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Կոզ	1111	Լարս	724	Ռոզարիո	136
Ալէքթ	3607	Գոնկ	1906	Կրոնոս	1195	Մարբէնկ	1273	Սաֆոֆ	1113
Անսէլս	1541	Գորսս	895	Հրոս	775	Մարգէլլ	37.9	Տլբ ռ	1735
Արիոսբս	2277	Տիտս	43 1	Հիտալիս	1581	Մ բ տ	3817	Միլկիոր	1193
Գասանս	1822	Տորինս	987	Հի առ	372	Միլ	1057	Սր բռ	1208
Գորտինս	1264	Տուրս	1383	Հորաքիս	36.0	Մո դեպէլլ	1735	Թասսո	1323
Գրավս	1076	Տլաբս	1718	Հոմ մ.էր	585	Մուրլ	4 9	Թ. Ուիլրն	15.6
Գրինս	841	Տիամ	5 4	Իակ	2354	Էրռ	1033	Բոր ռ	3327
Հրֆիա.ս	448	Էպրս	2463	Իտահ.ս	5 40	Օն ռ	41 0	Բոլ տռ	1470
Ֆէլրս	1271	Էլտորատս	1330	Ձ ւնս	10.0	Օն ա.ռ	4036	Բ ռ բի ռ	437
Գաիրս	1337	Ե ազս	84	Ֆ.էսս	1053	Օլլան.ռ	1535	Ուրպին	2429
Գաբէս	1244	Ֆիտս	9.4	Ֆ.լրինս	1107	Բուլէրսն	637	Վասբ	1914
Դ.զ	1094	Ֆինպա տ	1328	Գ ոմս	1770	Հոլ	510	Վոլ	1289
Զ բաս	2739	Ֆլամինկ	149	Լ.ս	1088	Բ.ալեռ	229	Ջ լ.Ուրն.	2396
Ս սէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4582	Լ բանքս	2272	Բրաչ ռ	1668	Եէտտ	1350
Գ.ոս	697	Հ.ա.իլէս	806	Լիվ.ս	1.3	Բոլրռ	1618	Ս էրռ	1200
Գոլրատս	4225	Կիկանս	1.48	Լ.ս.էլ	319	ռվէռ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Միքսսս չոգենաւը, նաւապետ Թորք։

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի։

Սկիքրս չոգենաւը, նաւապետ Հիք, ամսոյս 9ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԻՐԻՋՕՏ

Թիւ 22—24, Քիւչիւք Մէհմէտ խան, Ղալաթիա 10 50—50

COMP. RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Օգոստոս

Գշ. 24,6 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին մեկնիլ առաջ։
Ֆարտանէլ, Սիսորոզ, Էլեանկ, Իզմիր, Գալոս, Թարգ.պո լուս-Շամ, Գէրունի Եաֆա, Բորգ—Սոֆիա, Ուղիղ. սենդ իա ժամը 1ին մեկնիլ։

Եշ. 26/8 Օտէսայէ ժամը 1ին մեկնիլ առաջ։

Ե.ք. 28/10 Միտիլլի, Իզմիր, Բիրէ, Լոկոնոդրիա ժամը 1ին մեկնիլ առաջ։
Օտեսա ժամ. 2ին մեկնիլ։

Կ.ք. 29/11 Ինեպոլ, Սինոպ, Սամսոն, Օրդու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Բաթում ժամը 3ին մեկնիլ առաջ։
Գոլրիազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին մեկնիլ։ 22—50

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՊԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն ԲԸ ՓԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա.	կարգ	Բարիզի համար	200 ֆր.
»	»	Մարսիլիա »	160 »
Բ.	»	Բարիզի »	150 »
»	»	Մարսիլիա »	120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գրասենեակին՝ Թոփխանէ քարափին վրայ։

15 22 50 Թ. ՈՒԼՊԻԿ

ՏՐԻԷ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Ամերիկայի միջեւ բեռնատար

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Լիվրբուլիան	10500	Ֆլավիա	3500
Նորմանեան	10500	Եմբրբրիան	3500
Գերմանիան	10500	Ադրիատիկ	3500
Լանքաշտրիան	9000	Այմէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Ադրիան	3500
Հոլոմանիան	8000	Սիբէրիան	3500
Ֆորթիան	8000	Անտարկտիան	3500
Վասքանիան	8000	Գլասկոյան	250
Ֆինլանդիան	8000	Լեսպոսի	2000
Թալիէրնիան	3700	Մինեռա	900
Վալսնիան	3700	Ագորոս	800
Ֆլամինգան	3700	Լեսպոս	8
Նորվեգիան	3500		

Ապրանքի տեսակին կը խնդրուի իրենց տարանցի ապրանք փոխադրելու համար նաեւ ամէն օր մեկնող մեծաքանակ նաւերու համար։ Լանդոնի հրամանագրի դրեան չդիմելու ժամանակն է 24 ժամ տալով։

Աւելի տեղեկութիւնները համար դիմել գործակալին՝

ԷՖԷՍԻՐ ԼԱՅՆՆԱՆ

Նուսրէթիա, քարափին վրայ։

40—50 12 *Հարցաքննել հին տեղը*

Աշխատակից ՀԱՄԵՀ ԵՌԻՍՈՓԵԱՆ

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

Բարեգի Գործակիցները

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԴ.

ՄՕՐ ՍԻՐՏ

—Կարելի՞ բան է մթէ... Ես իմօն որ Ռուվրէյ կոչուիմ Ճշմարտապէս...

—Այո՛, զաւակս... Որոշուած է։

—Ես որ ինքզինքս որսուկի մը կը կարծէի դու երկ...

Սրտիւրք մը Թոյլ չտուաւ որ Իվոն շարունակէ։

—Այդ կէսն է որ պիտի իմանաս, լարեց դէպ ուրիշ կողմ մը ինչպէս... Ինծի պէս մայր մը չի կարմրիր քեզի պէս ազլկան մը հանդէպ։

—Ա՜հ, մայրիկ, մայրիկ... Ի՞նչ ցաւ... պէս կը թուի որ ուրիշ ազաղ... անոք կը զգամ ձեզի նկատմամբ...

—Կրնայի չտա՜ ճշմարտանն պատմութիւն մը յիրիրել։ Քեզի ըսել թէ մեռած սիրելի բարեկամների մը զաւակն էիր... Ինծի արդէն կը թուի որ տակա ազլիտարեր պիտի ըլլար երկուքնուս համար ալ... Մնաց որ, տակա պիտի նշանակէր նուազեցնել արդիական սէրդ, ինչ որ իմ ուժերէս վեր բան մըն էր... Իվոն, կը հասկնա՞ս մտքս... Դուն իմ զաւակս, դուն իմ ազլիկս ես։

—Սիրելի՜ մայրիկ, գոչեց նորատի գործաւորուհին, ալքերը որոշ.նքով լեցուած։

—Այդ խստասրտութեան գերազոյն երանութիւնը չպիտի ունենայի, եթէ երբեք Ռուվրէյի դուռքը չըլլար մարդոց ամէնէն ազնիւը ու վեհանձնը... Ամէն բան գիտէ... Ներած է ինծի... Դուն ալ կը ներա՞ս մթէ։

Դքսուհին Սիւզանի երկարեց ձեռքերը, իրարու միացուցած։

Արդէն իսկ չարժում մը ըրած էր, Իվոնի առնու ծնրադրելու համար։

Այս վերջինը վեր առաւ զայն մեղմօրէն։ Ու երկուքը մէկտեղ գրկախառնուեցան գողար սեղմումով մը։

Քանի մը վայրկեան յետոյ տիկին ու Ռուվրէյ յարեց արցունքներէ հոսկլեալ ձայնով մը։

—Այո՛, պարոնիս չնորհակալ ըլլալ քեզի, զաւակս... կրնաս դատախազ կանգնիլ, հոլիւ պահանջել սահած երիտասարդական տարիներու դ.համար, զոր անչքեւթեան ու մթնկուքեան մէջ անցուցած ես...

—Ո՛չ, մայրիկ այդ իրաւունքը չունիմ... Մնաց, որ, կ'երդնում թէ չեմ տառապած... Պատուական ու պարկեշտ կնոջ մը կողմէ մեծցուած եմ, իբր թէ իր ճշմարիտ զաւակը եղած ըլլայի։

—Օրհնե՜լ է Աստուած... Բայց տիրուհիկս, ինչ որ ամենէն աւելի կը տառապցնէր զիս, քու վիճակդ նկատմամբ ունեցած անտարբերութիւնս էր... Ո՞ւր կը գտնուի զաւակս, կը հարցնէի մտովի ամէն իրիկուն, անձկութեան մատնուած։ Ինչ կ'ըլլայ... Այն պահուն երբ ի զուր կը կսէի քեզ, անոնցի պատկերներ կուգային աչքս առջեւս... Օգնութիւն սա՛ ինձ։ Ամէն ինչ կը խնդրէիր, բայց ոչ ոք կուգար քեզ պաշպանել... Ա՜հ Իվոն, կ'երդնում որ եթէ երբեք դժբախտութեան մը ենթարկուած ըլլայիր, ու կեանքի փրկութիւններէն վիրաւորուած դառնայիր իմ քովս, դարձեալ գրկաբաց պիտի ընդունէի քեզ, որովհետեւ քու յանցանքդ պատճառը իմ գործած յանցանքս պիտի ըլլար։

—Սիրելի մայրիկ... Կ'աղաչեմ, մի քարքեք այդ անուրի ցնորքները...

—Այո՛, այո՛։ Դուն նոյն ոնմեղ աղջիկն ես երբ կուգայի քեզ տեսնել խեղճ Մաքէն Կէրտրի տունը... Քու աչքերդ ունէին արշալոյսի նոյն թարմութիւնը, քու այտերդ՝ նոյն փափկութիւնը...

—Կ'ազաչեմ, մի լաք մայրիկ։

—Ո՛չ, ո՛չ, Աւցա՜ւ... Ա՜հ հիմա ոգիսքուած կը զգամ ինքզինքս, քանի որ լեսս ուիրեր զիս։

—Ցետասնամեայ ակնարկներ մի նետէք ալ ետս, քանի որ անցեալը ինքն տառապալից եղած է ձեզի համար։

—Ա՜, իրաւունք ունիս... Ապագային դարձնենք մեր ալքերը, դէպի վերանոյգիչ ապագային...

Մի՞ն լրացուց այդ խօսքը, յամր ու խոր ձայնով մը։

—Մոլեռնեք որ նոր փորձութեանց չենթարկուինք։

—Ո՛չ, ո՛չ։ Հիմա որ իրար գտանք, երկնային պիտի ըլլանք յաւէտ... վշտի մեր բաժինը ունեցանք... հիմա երջանկութիւնն է որ պիտի ըմբոշխնենք։

Մայրական սիրոյ նոր տագնապի մը մէջ, դքսուհին անգամ մըն ալ իր թեւերուն մէջ սեղմեց Սիւզանը, տեսակ մը արբշռանքով։

Սիւզան, հակառակ իր կամքին, կ'ազդուէր մորը ցոյց տուած խանդաղատանքէն։ Այդ անակնկալ գգուանքները ա՜նուն քաղցրութեամբ կը լեցնէին իր բովանդակ էութիւնը, դեղեւկոտ դարձնելով բանականութիւնը։

Քանի մը վայրկեան առաջ Պ. որ Ռուվրէյի կողմէ արտաբերուած խօսքերը ալ աւելի կը մոլորեցնէին զինքը։

Կը վարանէր նորատի աղջիկը։ Տակաւ տարակոյսի մէջ ինկած, մտովի կը հարցնէր... Մանաւանդ, որ, կ'երդնում թէ չեմ տառապած... Պատուական ու պարկեշտ կնոջ մը կողմէ մեծցուած եմ, իբր թէ իր ճշմարիտ զաւակը եղած ըլլայի։

—Օրհնե՜լ է Աստուած... Բայց տիրուհիկս, ինչ որ ամենէն աւելի կը տառապցնէր զիս, քու վիճակդ նկատմամբ ունեցած անտարբերութիւնս էր... Ո՞ւր կը գտնու